

GLOBALG.A.P.

ZINTEGROWANE ZAPEWNIENIE BEZPIECZEŃSTWA I JAKOŚCI W GOSPODARSTWIE | MODUŁ BAZOWY DLA ROŚLIN UPRAWNYCH

PUNKTY KONTROLI I KRYTERIA ZGODNOŚCI

WERSJA POLSKA 4.0 (W przypadku wątpliwości proszę sprawdzić wersję angielską)
WYDANIE 4.0-1_LUTY2012

WAŻNA OD: 1 MARCA 2011
OBOWIĄZKOWA OD: 1 STYCZNIA 2012

WERSJA POLSKA

W przypadku wątpliwości proszę sprawdzić wersję angielską

ZAWARTOŚĆ

SEKCJA CB MODUŁ BAZOWY DLA ROŚLIN UPRAWNYCH

- CB.1 IDENTYFIKOWALNOŚĆ
- CB.2 MATERIAŁ ROZMNOŻENIOWY
- CB.3 HISTORIA I ZARZĄDZANIE MIEJSCEM PRODUKCJI
- CB.4 ZARZĄDZANIE GLEBĄ
- CB.5 STOSOWANIE NAWOZÓW
- CB.6 NAWADNIANIE/FERTYGACJA
- CB.7 INTEGROWANA OCHRONA ROŚLIN
- CB.8 ŚRODKI OCHRONY ROŚLIN
- CB.9 WYPOSAŻENIE

ZAŁĄCZNIK CB.1 WYTYCZNE GLOBALG.A.P. – ZAGROŻENIA MIKROBIOLOGICZNE

ZAŁĄCZNIK CB.2 WYTYCZNE GLOBALG.A.P. – ODPOWIEDZIALNE WYKORZYSTANIE WODY

ZAŁĄCZNIK CB.3 WYTYCZNE GLOBALG.A.P. - ZESTAW ŚRODKÓW W RAMACH INTEGROWANEJ OCHRONY ROŚLIN (IOR)

ZAŁĄCZNIK CB.4 WYTYCZNE GLOBALG.A.P. – STOSOWANIE ŚRODKÓW OCHRONY ROŚLIN W KRAJACH, KTÓRE ZEZWALAJĄ NA EKSTRAPOŁACJĘ

ZAŁĄCZNIK CB.5 WYTYCZNE GLOBALG.A.P. – ANALIZA POZOSTAŁOŚCI

ZAŁĄCZNIK CB.6 WYTYCZNE GLOBALG.A.P. – OCENA RYZYKA ZWIĄZANEGO Z PRZEKROCZENIEM NAJWYŻSZYCH DOPUSZCZALNYCH POZIOMÓW POZOSTAŁOŚCI (MRL)

ZAŁĄCZNIK CB.7 WYTYCZNE GLOBALG.A.P. – OCENA WIZUALNA I BADANIE PRACY OPARYSKIWACZY

WERSJA POLSKA

W przypadku wątpliwości proszę sprawdzić wersję angielską

Nr	Punkt Kontroli	Kryteria Zgodności	Poziom
CB	MODUŁ DLA ROŚLIN UPRAWNYCH		
CB.1	IDENTYFIKOWALNOŚĆ		
	<i>Identyfikowalność ułatwia wycofanie żywności i umożliwia dotarcie do klientów z docelową i dokładną informacją na temat podejrzanych produktów.</i>		
CB. 1.1	Czy istnieje możliwość prześledzenia drogi produktu zarejestrowanego w GLOBALG.A.P., krok w tył do zarejestrowanego gospodarstwa (i innych zarejestrowanych obszarów), w którym produkt był wytworzony i (w stosownych przypadkach) przygotowany do sprzedaży oraz krok w przód od zarejestrowanego gospodarstwa do klienta?	Istnieje udokumentowany system identyfikacji i identyfikowalności, który umożliwia śledzenie produktu zarejestrowanego w GLOBALG.A.P., krok w tył do zarejestrowanego gospodarstwa, lub w przypadku grupy producenckiej do zarejestrowanych gospodarstw oraz krok w przód od zarejestrowanego gospodarstwa do bezpośredniego klienta (krok do przodu i krok w tył). Informacje o zbiorze muszą być powiązane z zapisami dotyczącymi partii produktu lub z gospodarstwami określonych producentów. (Patrz Przepisy Ogólne Cz. III w kwestii informacji nt. segregacji produktów w Opcji II). Identyfikowalność musi obejmować również postępowanie z produktem po zbiorze, o ile jest stosowane. Nie można wstawić "Nie dotyczy".	Wymaganie podstawowe
CB. 2	MATERIAŁ ROZMNOŻENIOWY		
	<i>Wybór materiału rozmnożeniowego odgrywa ważną rolę w procesie produkcji i poprzez wykorzystanie właściwych odmian może pomóc w ograniczeniu liczby zabiegów oraz ilości stosowanych nawozów i środków ochrony roślin. Wybór materiału rozmnożeniowego jest wstępnym warunkiem dobrego wzrostu roślin i jakości produktu.</i>		
CB. 2.1	Jakość i zdrowotność		
CB. 2.1.1	Czy producent posiada świadectwo zdrowotności nasion (np. wolne od szkodników, chorób, wirusów itp.)?	Przechowuje się i udostępnia zapis / certyfikat gwarantujący jakość nasion, który uwzględnia czystość odmiany, nazwę odmiany, numer partii oraz dane sprzedawcy nasion.	Zalecenie
CB. 2.1.2	Czy dla zakupionego materiału rozmnożeniowego istnieje udokumentowana gwarancja jakości lub certyfikowanej produkcji?	Istnieją zapisy wskazujące, że materiał rozmnożeniowy jest zgodny z wytycznymi organizacji branżowych oraz że jest odpowiedni dla danego celu (np. certyfikat jakości, warunki dostarczenia, podpisane pismo lub dostarczony przez szkółkę certyfikat GLOBALG.A.P. albo certyfikat innego systemu uznanego przez GLOBALG.A.P.).	Wymaganie drugorzędne

120321_gg_ifa_cpcc_cb_pl_v4_0-1

Tłumaczenie: Dorota Tomala, weryfikacja: Barbara Rzepecka.
Zatwierdzone przez Polską Techniczną Grupę Roboczą ds. GLOBALG.A.P.

WERSJA POLSKA

W przypadku wątpliwości proszę sprawdzić wersję angielską

Nr	Punkt Kontroli	Kryteria Zgodności	Poziom
CB. 2.1.3	Czy w przypadku własnego materiału rozmnożeniowego wdrożono systemy kontroli jakości fitosanitarnej roślin?	Musi być wdrożony system kontroli jakości, który obejmuje system obserwacji widocznych śladów żerowania szkodników i symptomów chorobowych, a także muszą być dostępne bieżące zapisy z monitoringu. Szkołka oznacza każde miejsce, w którym produkowany jest materiał rozmnożeniowy (włączając selekcję własnego materiału szczepionego). "System monitoringu" musi obejmować zapisy oraz identyfikację roślin matecznych albo, w stosownych przypadkach, pól z których pochodzą rośliny uprawne. Jeśli uprawiane drzewka lub rośliny są przeznaczone tylko do własnego użytku (nie na sprzedaż) jest to wystarczające. Jeśli stosuje się podkładki należy zwrócić szczególną uwagę na udokumentowanie źródła ich pochodzenia.	Wymaganie drugorzędne
CB. 2.2	Zabiegi chemiczne i zaprawianie		
CB. 2.2.1	Czy dla każdego zakupionego materiału rozmnożeniowego (nasiona, sadzonki, kłącza, szczepy, podkładki) istnieją zapisy o stosowanych środkach chemicznych?	Istnieją zapisy wskazujące nazwę(-y) użytego(-ych) środka(-ów) oraz nazwę gatunku szkodnika i / lub choroby (np. przechowywanie zapisów / opakowań po nasionach itp.). Jeśli nasiona były poddane zabiegowi w celu konserwacji należy przechowywać dowód użytych środków chemicznych.	Wymaganie drugorzędne
CB. 2.2.2	Czy dostępne są zapisy dotyczące zabiegów środkami ochrony roślin w trakcie uprawy własnego materiału rozmnożeniowego?	Dostępne są zapisy dotyczące każdej obróbki środkami ochrony roślin zastosowanej w trakcie rozmnażania roślin we własnym gospodarstwie, zapisy zawierają następujące informacje: lokalizacja, data, nazwa handlowa środka i nazwa substancji aktywnej, dane operatora, dane osoby zatwierdzającej, uzasadnienie ilości użytego środka oraz użytego do ochrony urządzenia.	Wymaganie drugorzędne
CB. 2.3	Organizmy genetycznie zmodyfikowane (Nie dotyczy jeśli nie stosuje się odmian genetycznie zmodyfikowanych)		
CB. 2.3.1	Czy sadzenie lub próby z organizmami genetycznie zmodyfikowanymi są zgodne ze wszystkimi mającymi zastosowanie przepisami prawnymi obowiązującymi w kraju produkcji?	Zarejestrowane gospodarstwo lub grupa zarejestrowanych gospodarstw posiadają kopie przepisów prawnych obowiązujących w kraju producenta i działają zgodnie z nimi. Muszą być przechowywane zapisy dotyczące specyficznych modyfikacji i / lub unikalnego identyfikatora. Trzeba skorzystać z określonego doradztwa w zakresie hodowli roślin oraz zarządzania.	Wymaganie podstawowe

120321_gg_ifa_cpcc_cb_pl_v4_0-1

Tłumaczenie: Dorota Tomala, weryfikacja: Barbara Rzepecka.
Zatwierdzone przez Polską Techniczną Grupę Roboczą ds. GLOBALG.A.P.

WERSJA POLSKA

W przypadku wątpliwości proszę sprawdzić wersję angielską

Nr	Punkt Kontroli	Kryteria Zgodności	Poziom
CB. 2.3.2	Czy jest dostępna dokumentacja w przypadku uprawy organizmów genetycznie zmodyfikowanych?	Jeżeli stosowane są odmiany GMO i / lub produkty pochodzące z genetycznych modyfikacji, utrzymywane są zapisy dotyczące wzrostu, stosowania lub uprawy odmian GMO i / lub produktów pochodzących z genetycznych modyfikacji.	Wymaganie drugorzędne
CB. 2.3.3	Czy producent poinformował bezpośredniego klienta o statusie GMO produktów?	Należy dostarczyć udokumentowany dowód komunikacji z klientem.	Wymaganie podstawowe
CB. 2.3.4	Czy istnieje plan postępowania z materiałem GMO (uprawy i próby) przedstawiający strategię minimalizującą ryzyko zanieczyszczenia, takie jak przypadkowe zmieszanie z sąsiadującymi uprawami nie zawierającymi GMO oraz utrzymanie integralności produktu?	Dostępny jest pisemny plan wyjaśniający sposób w jaki materiał GMO (np. rośliny uprawne i próby) jest traktowany i przechowywany tak, aby zminimalizować ryzyko zanieczyszczenia materiału konwencjonalnego oraz zachować integralność produktu.	Wymaganie drugorzędne
CB. 2.3.5	Czy uprawy GMO są przechowywane oddzielnie od innych upraw w celu uniknięcia przypadkowego zmieszania?	Sposób przechowywania upraw GMO zapewniający integralność i identyfikację musi być oceniony wizualnie.	Wymaganie podstawowe
CB. 3	HISTORIA I ZARZĄDZANIE MIEJSCEM PRODUKCJI		
CB 3.1	Czy producent przechowuje zapisy dotyczące gęstości i daty siewu / sadzenia?	Muszą być przechowywane i udostępniane zapisy dotyczące gęstości i daty siewu / sadzenia.	Wymaganie drugorzędne
CB. 3.2	Czy w gospodarstwie stosuje się zmianowanie dla roślin jednorocznych, jeśli jest to możliwe?	Zmianowanie można sprawdzić na podstawie zapisów daty sadzenia i / lub stosowania środków ochrony roślin.	Wymaganie drugorzędne
CB. 4	ZARZĄDZANIE GLEBĄ		
	<i>Gleba stanowi podstawę każdej produkcji rolniczej; istotna jest tu ochrona i poprawa wartościowych zasobów. Dobra uprawa gleby zapewnia długotrwałą żyzność gleby, wydajność środków i ma swój udział w zyskowności.</i>		
CB. 4.1	Czy są przygotowane mapy gleb dla danego gospodarstwa?	Dla każdego miejsca powinien być określony rodzaj gleby na podstawie profilu gleby lub analizy gleby, lub lokalnych (regionalnych) map kartograficznych.	Zalecenie
CB. 4.2	Czy stosowane techniki (uprawy) prowadzą do poprawy lub utrzymania struktury gleby oraz przeciwdziałają zniszczeniu struktury gleby?	Wykorzystywane techniki są odpowiednie do stosowania na danym terenie. Nie może istnieć wizualny dowód zniszczenia struktury gleby (zbitcia gleby).	Wymaganie drugorzędne

120321_gg_ifa_cpcc_cb_pl_v4_0-1

Tłumaczenie: Dorota Tomala, weryfikacja: Barbara Rzepecka.
Zatwierdzone przez Polską Techniczną Grupę Roboczą ds. GLOBALG.A.P.

WERSJA POLSKA

W przypadku wątpliwości proszę sprawdzić wersję angielską

Nr	Punkt Kontroli	Kryteria Zgodności	Poziom
CB. 4.3	Czy stosowane techniki uprawy redukują możliwość erozji gleby?	Istnieje dowód działań kontrolnych i środków zaradczych (np. mulczowanie, techniki krzyżowe na skarpach, drenowanie, sianie trawy lub stosowanie nawozów zielonych, sadzenie drzew i krzewów na miejscach granicznych itp.) w celu zminimalizowania erozji gleby (np. na skutek wody, wiatru).	Wymaganie drugorzędne
CB. 5	STOSOWANIE NAWOZÓW		
	<i>Proces podejmowania decyzji uwzględnia zapotrzebowanie roślin uprawnych; w glebie znajdują się zapasy i dostępne składniki odżywcze pochodzące z obornika oraz resztek roślinnych. Należy przestrzegać właściwego stosowania w celu optymalizacji wykorzystania środków oraz przestrzegać procedur magazynowania [nawozów] w celu uniknięcia strat i spowodowania zanieczyszczenia.</i>		
CB. 5.1	Zapotrzebowanie na składniki odżywcze		
CB. 5.1.1	Czy stosowanie wszystkich nawozów jest zgodne ze specyficznymi potrzebami roślin oraz kondycją gleby?	Producent musi wykazać, że analizował zapotrzebowanie roślin na składniki odżywcze i zasobność gleby. Jako dowód muszą być dostępne wyniki badań i / lub inne dane literaturowe specyficzne dla uprawianych roślin. Nie można wstawić "Nie dotyczy" .	Wymaganie drugorzędne
CB. 5.2	Doradztwo w zakresie określania ilości i rodzaju nawozów		
CB. 5.2.1	Czy zalecenia do stosowania nawozów (organicznych lub nieorganicznych) zostały wydane przez kompetentną, wykwalifikowaną osobę?	Jeśli zapisy stosowania nawozów wskazują, że osobą odpowiedzialną za wybór nawozu (organicznego lub nieorganicznego) jest zewnętrzny doradca, muszą być wykazane jego szkoleniowe i techniczne kompetencje poprzez oficjalne kwalifikacje, specyficzne kursy itp. chyba, że doradca jest pracownikiem kompetentnej organizacji (np. ośrodka doradztwa rolniczego). Jeśli zapisy stosowania nawozów wskazują, że osobą odpowiedzialną za określenie ilości oraz rodzaju nawozu (organicznego lub nieorganicznego) jest producent, jego doświadczenie musi być uzupełnione wiedzą techniczną (np. dostęp do fachowej literatury, udział w specyficznych kursach itp.) i / lub stosowaniem odpowiednich narzędzi (oprogramowanie komputerowe, metody wykrywania itp.).	Wymaganie drugorzędne

120321_gg_ifa_cpcc_cb_pl_v4_0-1

Tłumaczenie: Dorota Tomala, weryfikacja: Barbara Rzepecka.
Zatwierdzone przez Polską Techniczną Grupę Roboczą ds. GLOBALG.A.P.

WERSJA POLSKA

W przypadku wątpliwości proszę sprawdzić wersję angielską

Nr	Punkt Kontroli	Kryteria Zgodności	Poziom
CB. 5.3	Zapisy stosowania		
	Od 5.3.1 do 5.3.6 Czy każde zastosowanie doglebowych lub dolistnych nawozów, zarówno organicznych jak i nieorganicznych, jest odnotowane, a zapis zawiera:		
CB. 5.3.1	Odniesienie do pola, sadu lub szklarni?	Należy przechowywać zapisy dotyczące każdego zastosowania nawozów obejmujące: położenie geograficzne oraz nazwę lub oznaczenie pola, sadu lub szklarni, gdzie zlokalizowane są zarejestrowane rośliny uprawne. Zapisy muszą być również utrzymywane w przypadku upraw hydroponicznych, w których stosuje się nawożenie. Nie można wstawić "Nie dotyczy".	Wymaganie drugorzędne
CB. 5.3.2	Daty stosowania?	W zapisach każdego zastosowania nawozów wyszczególniono dokładną datę (dzień/miesiąc/rok) stosowania. Nie można wstawić "Nie dotyczy".	Wymaganie drugorzędne
CB. 5.3.3	Rodzaj zastosowanych nawozów?	W zapisach każdego zastosowania nawozów wyszczególniono nazwę handlową, rodzaj nawozu (np. N, P, K) oraz stężenia (np. 17-17-17). Nie można wstawić "Nie dotyczy".	Wymaganie drugorzędne
CB. 5.3.4	Zastosowane ilości nawozów?	W zapisach każdego zastosowania nawozów wyszczególniono ilość zastosowanego środka, podaną wagowo lub objętościowo. Należy odnotować faktycznie wykonane dozowanie ponieważ niekoniecznie musi być takie same jak zalecane. Nie można wstawić "Nie dotyczy".	Wymaganie drugorzędne
CB. 5.3.5	Metodę nawożenia?	W zapisach każdego zastosowania nawozów wyszczególniono metodę (np. poprzez nawodnienie lub rozrzućenie mechaniczne) oraz rodzaj stosowanych urządzeń, jeśli były wykorzystane. Nie można wstawić "Nie dotyczy"	Wymaganie drugorzędne
CB. 5.3.6	Dane operatora?	W zapisach każdego zastosowania nawozów wyszczególniono nazwisko operatora, który wykonał nawożenie. Jeżeli każde nawożenie jest wykonywane przez tę samą osobę, akceptowany jest jednorazowy zapis danych operatora. Nie można wstawić "Nie dotyczy".	Wymaganie drugorzędne

120321_gg_ifa_cpcc_cb_pl_v4_0-1

Tłumaczenie: Dorota Tomala, weryfikacja: Barbara Rzepecka.
Zatwierdzone przez Polską Techniczną Grupę Roboczą ds. GLOBALG.A.P.

WERSJA POLSKA

W przypadku wątpliwości proszę sprawdzić wersję angielską

Nr	Punkt Kontroli	Kryteria Zgodności	Poziom
CB. 5.4	Przechowywanie nawozów		
	Od 5.4.1 do 5.4.7 Czy wszystkie nawozy są przechowywane:		
CB. 5.4.1	Oddzielnie od środków ochrony roślin?	Minimalnym wymaganiem jest zapobieganie zanieczyszczeniu krzyżowemu pomiędzy nawozami (organicznymi i nieorganicznymi) a środkami ochrony roślin poprzez zastosowanie fizycznej bariery (ściana, zasłona itp.). Jeśli nawozy, które są stosowane łącznie ze środkami ochrony roślin (np. mikroelementy lub nawozy stosowane dolistnie) są opakowane w zapieczętowanych pojemnikach, mogą być przechowywane razem ze środkami ochrony roślin.	Wymaganie drugorzędne
CB. 5.4.2	W miejscu zadaszonym?	Zadaszone miejsce musi odpowiednio chronić wszystkie nawozy nieorganiczne (np. w formie proszków, granulatów lub cieczy) przed wpływem warunków atmosferycznych (np. światło, mróz i deszcz). Na podstawie oceny ryzyka (rodzaj nawozu, warunki pogodowe, przechowywanie tymczasowe) mogą być akceptowane zadaszenia z tworzyw sztucznych. Nie można przechowywać nawozów bezpośrednio na ziemi / podłodze. Zezwala się na przechowywanie wapna i gipsu bezpośrednio na polu. Ciekłe nawozy przywożone luzem można przechowywać w kontenerach na zewnątrz, o ile spełnione są wymagania podane w karcie charakterystyki nawozu.	Wymaganie drugorzędne
CB. 5.4.3	W czystym miejscu?	Nawozy nieorganiczne (np. w formie proszków, granulatów lub cieczy) są przechowywane w miejscach wolnych od odpadów oraz niesprzyjających rozwojowi gryzoni; a w przypadku rozsypania i wycieku miejsce to można posprzątać.	Wymaganie drugorzędne
CB. 5.4.4	W suchym miejscu?	Miejsce przechowywania wszystkich nawozów nieorganicznych (np. w formie proszków, granulatów lub cieczy) jest dobrze wentylowane i zabezpiecza przed wodą deszczową czy nadmierną kondensacją. Nie wolno przechowywać nawozów bezpośrednio na ziemi. Ciekłe nawozy przywożone luzem można przechowywać w kontenerach na zewnątrz, o ile spełnione są wymagania podane w karcie charakterystyki nawozu.	Wymaganie drugorzędne

120321_gg_ifa_cpcc_cb_pl_v4_0-1

Tłumaczenie: Dorota Tomala, weryfikacja: Barbara Rzepecka.
Zatwierdzone przez Polską Techniczną Grupę Roboczą ds. GLOBALG.A.P.

WERSJA POLSKA

W przypadku wątpliwości proszę sprawdzić wersję angielską

Nr	Punkt Kontroli	Kryteria Zgodności	Poziom
CB. 5.4.5	W odpowiedni sposób, który zmniejsza ryzyko skażenia źródeł wody?	Wszystkie nawozy są przechowywane w sposób zmniejszający ryzyko skażenia źródeł wody. Zbiornik z nawozami ciekłymi musi być otoczony nieprzepuszczalną barierą o pojemności do 110% objętości największego zbiornika z nawozem, należy również uwzględnić odległość od źródeł wody oraz ryzyko powodzi itp.	Wymaganie drugorzędne
CB. 5.4.6	Oddzielnie od zebranych produktów?	Nawozy nie mogą być przechowywane razem z zebranymi produktami.	Wymaganie podstawowe
CB. 5.4.7	Czy jest dostępny i aktualizowany spis zapasów nawozów lub zapis wskazujący na ich zużycie?	Spis zapasów nawozów wskazujący ich zawartość w magazynie (rodzaj i ilość) jest dostępny i aktualizowany przynajmniej co 3 miesiące.	Wymaganie drugorzędne
CB. 5.5	Nawóz organiczny		
CB. 5.5.1	Czy wykorzystanie ścieków komunalnych jest zabronione w gospodarstwie?	W gospodarstwie nie wykorzystuje się ścieków komunalnych do produkcji roślin uprawnych zarejestrowanych w GLOBALG.A.P. Nie można wstawić "Nie dotyczy".	Wymaganie podstawowe
CB. 5.5.2	Czy przed użyciem przeprowadzono ocenę ryzyka dla nawozu organicznego, uwzględniając jego źródło (pochodzenie), właściwości i zakładane przeznaczenie?	Dostępna jest dokumentacja, wykazująca, że jako minimum uwzględniono co najmniej następujące potencjalne zagrożenia: rodzaj nawozu organicznego, metodę kompostowania, zawartość nasion chwastów, zawartość metali ciężkich, czas oraz miejsce stosowania nawozu organicznego (np. bezpośredni kontakt z jadalnymi częściami roślin, ziemia pomiędzy roślinami itp.). Ma to również zastosowanie do podłoża ze spalarni biogazu. Patrz Załącznik CB.1 Zagrożenia Mikrobiologiczne.	Wymaganie drugorzędne
CB. 5.5.3	Czy przed użyciem uwzględniono udział składników odżywczych nawozu organicznego?	Przeprowadzono analizę lub wykorzystano uznane wartości standardowe, które umożliwiają obliczenie udziału składników odżywczych N P K w zastosowanym nawozie organicznym.	Wymaganie drugorzędne

120321_gg_ifa_cpcc_cb_pl_v4_0-1

Tłumaczenie: Dorota Tomala, weryfikacja: Barbara Rzepecka.
Zatwierdzone przez Polską Techniczną Grupę Roboczą ds. GLOBALG.A.P.

WERSJA POLSKA

W przypadku wątpliwości proszę sprawdzić wersję angielską

Nr	Punkt Kontroli	Kryteria Zgodności	Poziom
CB. 5.5.4	Czy nawóz organiczny jest przechowywany w odpowiedni sposób, który zmniejsza ryzyko skażenia środowiska?	Nawóz organiczny musi być przechowywany w wyznaczonym miejscu. Należy podjąć odpowiednie działania zapobiegające zanieczyszczeniu źródeł wody (np. betonowe fundamenty i ściany, specjalnie zainstalowany kontener zabezpieczający przed wyciekami itp.) lub przechowywać nawóz organiczny w miejscu oddalonym co najmniej 25 m od wód powierzchniowych.	Wymaganie drugorzędne
CB. 5.6	Zawartość składników odżywczych		
CB. 5.6.1	Czy zakupione nawozy opatrzone są dokumentem stwierdzającym ich skład chemiczny (N, P, K)?	Dla wszystkich nawozów stosowanych na rośliny zarejestrowane w GLOBALG.A.P., dostępna jest dokumentacja (lub uznane wartości standardowe) z ostatnich 12 miesięcy, określająca szczegółowo zawartość N, P, K.	Wymaganie drugorzędne
CB. 5.6.2	Czy zakupione nawozy nieorganiczne opatrzone są dokumentem stwierdzającym ich skład chemiczny, łącznie z podaniem zawartości metali ciężkich?	Dla wszystkich nawozów nieorganicznych stosowanych na rośliny zarejestrowane w GLOBALG.A.P. dostępna jest dokumentacja z ostatnich 12 miesięcy, szczegółowo określająca skład chemiczny nawozów, łącznie z zawartością metali ciężkich.	Zalecenie
CB. 6	NAWADNIANIE / FERTYGACJA		
	<i>Woda jest deficytowym zasobem naturalnym i nawadnianie powinno być uruchamiane w wyniku właściwej prognozy i / lub za pomocą urządzeń umożliwiających wydajne wykorzystanie wody do nawadniania. W celu uzyskania informacji na temat odpowiedzialnego wykorzystywania wody patrz Załącznik CB 2.</i>		
CB. 6.1	Przewidywanie potrzeb nawadniania		
CB. 6.1.1	Czy do obliczenia zapotrzebowania upraw na wodę stosuje się metody systematycznego przewidywania?	Dostępne są obliczenia, wzbogacone o zanotowane dane np. z deszczomierzy, koryt drenażowych dla podłoża, mierników parowania, tensjometrów (określa % wilgoci w glebie) oraz mapy gleb. Dane mogą być gromadzone w skali regionu.	Zalecenie

120321_gg_ifa_cpcc_cb_pl_v4_0-1

Tłumaczenie: Dorota Tomala, weryfikacja: Barbara Rzepecka.
Zatwierdzone przez Polską Techniczną Grupę Roboczą ds. GLOBALG.A.P.

WERSJA POLSKA

W przypadku wątpliwości proszę sprawdzić wersję angielską

Nr	Punkt Kontroli	Kryteria Zgodności	Poziom
CB. 6.2	Metoda nawadniania / fertygacji		
CB. 6.2.1	Czy producent może uzasadnić zastosowaną metodę nawadniania z punktu widzenia ochrony zasobów wody?	Idea jest zapobieganie stratom wody. Stosowany system nawadniania jest wydajny. Producent korzysta z najbardziej wydajnego systemu nawadniania – jaki jest technicznie dostępny i w przystępnej cenie oraz spełnia wszystkie wymogi przepisów prawnych dotyczące ograniczeń w zakresie wykorzystania wody.	Wymaganie podstawowe
CB. 6.2.2	Czy istnieje plan zarządzania wodą w celu optymalizacji stosowania wody i zmniejszenia jej strat?	Dostępny jest udokumentowany plan działań, których celem jest optymalizacja zużycia wody w gospodarstwie. Może to być zarówno indywidualny plan jak i aktywność regionalna, o ile gospodarstwo w niej uczestniczy i / lub jest nią objęte.	Zalecenie
CB. 6.2.3	Czy prowadzone są zapisy dotyczące stosowania nawadniania / fertygacji?	Dostępne są zapisy zawierające datę nawadniania oraz objętość według licznika wody lub jednostki nawadniania. Jeśli producent pracuje zgodnie z programami nawadniania powinien zapisywać obliczoną i aktualną objętość wody użytej do nawadniania.	Zalecenie
CB. 6.3	Jakość wody do nawadniania		
CB. 6.3.1	Czy zabronione jest stosowanie nieoczyszczonych ścieków do nawadniania / fertygacji?	Nieoczyszczone ścieki nie są wykorzystywane do nawadniania / fertygacji. W przypadku stosowania oczyszczonych ścieków lub wody z odzysku, jakość wody musi być zgodna z wytycznymi WHO, dotyczącymi wykorzystania ścieków i odchodów w rolnictwie i akwakulturze (WHO Health Guideline for the Safe Use of Wastewater and Excreta in Agriculture and Aquaculture, 1989). Jeśli są wątpliwości czy woda nie pochodzi z potencjalnie zanieczyszczonego źródła (np. z powodu istnienia wsi w górnym biegu rzeki, strumienia itp.), producent musi wykazać poprzez badanie wody zgodność jej parametrów z wytycznymi WHO lub lokalnymi przepisami dotyczącymi wody do nawadniania. Patrz Tabela 3 w Załączniku AF.1 Ocena ryzyka. Nie można wstawić "Nie dotyczy"	Wymaganie podstawowe

120321_gg_ifa_cpcc_cb_pl_v4_0-1

Tłumaczenie: Dorota Tomala, weryfikacja: Barbara Rzepecka.
Zatwierdzone przez Polską Techniczną Grupę Roboczą ds. GLOBALG.A.P.

WERSJA POLSKA

W przypadku wątpliwości proszę sprawdzić wersję angielską

Nr	Punkt Kontroli	Kryteria Zgodności	Poziom
CB. 6.3.2	Czy raz do roku przeprowadzono ocenę ryzyka dla wody stosowanej do nawadniania / fertygacji?	Ocena ryzyka musi obejmować ewentualne skażenie mikrobiologiczne i chemiczne oraz zanieczyszczenia fizyczne wszystkich źródeł wody do nawadniania / fertygacji. Jako minimum ocena ryzyka powinna uwzględniać: - identyfikację źródeł wody - metodę nawadniania - okres nawadniania (podczas fazy wzrostu roślin) - kontakt wody z rośliną Rodzaj roślin: - Rośliny uprawne, które mogą być spożywane na surowo i które nie mają skórki ochronnej, usuwanej przed konsumpcją - Rośliny uprawne, które mogą być spożywane na surowo oraz, które nie mają skórki ochronnej usuwanej przed konsumpcją lub istnieją pewne zagrożenia albo dane historyczne nt. skażenia drobnoustrojami chorobotwórczymi - Rośliny uprawne, które mogą być spożywane na surowo oraz, które mają skórkę ochronną usuwaną przed konsumpcją lub w trakcie wzrostu nie są zanieczyszczone ziemią lub nie istnieją istotne dane historyczne nt. skażenia drobnoustrojami chorobotwórczymi - Rośliny uprawne, które zawsze są gotowane Patrz Załącznik CB.1 Zagrożenia Mikrobiologiczne	Wymaganie drugorzędne
CB. 6.3.3	Czy woda do nawadniania badana jest z częstotliwością wynikającą z oceny ryzyka (CB.6.3.2)?	Badania wody przeprowadzane są z częstotliwością wynikającą z oceny ryzyka, która uwzględnia charakterystykę roślin uprawnych. Próbkę wody do badania powinny być pobierane u wylotu systemu nawadniania lub najbliższego możliwego punktu poboru próbek.	Wymaganie drugorzędne
CB. 6.3.4	Czy zgodnie z oceną ryzyka w CB 6.3.2 badania laboratoryjne uwzględniają zanieczyszczenia mikrobiologiczne?	Zgodnie z oceną ryzyka (jeśli istnieje ryzyko skażenia mikrobiologicznego), wyniki badań laboratoryjnych uwzględniają odpowiednie zanieczyszczenia mikrobiologiczne.	Wymaganie drugorzędne
CB. 6.3.5	Czy badania prowadzone są przez odpowiednie laboratoria?	Powinny być dostępne wyniki z odpowiednich laboratoriów, które są w stanie przeprowadzić badanie mikrobiologiczne zgodnie z wymaganiami ISO 17025 lub innego równoważnego standardu.	Zalecenie

Tłumaczenie: Dorota Tomala, weryfikacja: Barbara Rzepecka.
Zatwierdzone przez Polską Techniczną Grupę Roboczą ds. GLOBALG.A.P.

WERSJA POLSKA

W przypadku wątpliwości proszę sprawdzić wersję angielską

Nr	Punkt Kontroli	Kryteria Zgodności	Poziom
CB 6.3.6	Czy przed następnym cyklem zbiorów podjęto działania odnośnie wyników niezgodnych jeśli ocena ryzyka tego wymaga?	Dostępne są zapisy wskazujące jakie podjęto działania korygujące i /lub decyzje.	Wymaganie drugorzędne
CB. 6.4	Dostarczanie wody do nawadniania / fertygacji		
CB. 6.4.1	Czy w celu ochrony środowiska woda do nawadniania jest pozyskiwana z trwałych źródeł ?	Trwałe źródła dostarczają wystarczającej ilości wody w warunkach naturalnych (średnich).	Wymaganie drugorzędne
CB. 6.4.2	Czy w zakresie pozyskiwania wody korzystano z doradztwa odpowiednich urzędów państwowych, jeśli była taka potrzeba?	Jeśli trzeba, muszą istnieć pisemne dowody komunikacji z lokalnymi urzędami wodnymi (pisma, pozwolenie itp.).	Wymaganie drugorzędne
CB. 7	INTEGROWANA OCHRONA ROŚLIN		
	<i>Integrowana Ochrona Roślin – IOR (Integrated Pest Management - IPM) obejmuje przemyślane działanie, uwzględniające wszystkie dostępne metody zwalczania organizmów szkodliwych (szkodników , sprawców chorób , chwastów) oraz ich odpowiednią integrację mającą na celu zapobieżenie rozwojowi populacji organizmów szkodliwych oraz utrzymanie zużycia środków ochrony roślin i innych działań interwencyjnych na poziomie uzasadnionym ekonomicznie, a także ograniczającym do minimum zagrożenie dla zdrowia ludzi oraz dla środowiska. Opracowano zestaw środków IOR (Załącznik CB 3) zawierający odpowiednie działania alternatywne, które mogą być zastosowane w komercyjnej produkcji roślin rolniczych i ogrodniczych. Każdy wdrożony system integrowanej ochrony roślin musi uwzględniać lokalne uwarunkowania fizyczne (klimatyczne, topograficzne itp.), biologiczne (kompleks agrofagów, kompleks ich wrogów naturalnych itp.) i ekonomiczne wynikające z naturalnych różnic w rozwoju organizmów szkodliwych na różnych roślinach i różnych terenach.</i>		
CB. 7.1	Czy przy wdrażaniu systemów Integrowanej Ochrony Roślin producenci korzystali ze szkoleń lub doradztwa?	Jeżeli producent korzysta z porad doradcy zewnętrznego, jego kompetencje szkoleniowe i techniczne muszą być potwierdzone urzędowymi świadectwami, ukończeniem specjalistycznych szkoleń , kursów itp., chyba, że chodzi o współpracę z kompetentną organizacją (np. ośrodkiem doradztwa rolniczego) Jeżeli producent bierze na siebie odpowiedzialność za przestrzeganie Integrowanej Ochrony Roślin, jego doświadczenie musi być uzupełnione wiedzą techniczną (np. poprzez dostęp do literatury fachowej nt. IOR, poświadczony udział w specjalistycznych szkoleniach, kursach) wraz z wykorzystaniem odpowiednich instrumentów wspomagających decyzje (oprogramowanie komputerowe, metody wykrywania agrofagów w gospodarstwie itp.).	Wymaganie drugorzędne
	Od CB 7.2 do CB 7.4 Czy producent może przedstawić dowód wdrożenia przynajmniej jednego działania należącego do kategorii:		

120321_gg_ifa_cpcc_cb_pl_v4_0-1

Tłumaczenie: Dorota Tomala, weryfikacja: Barbara Rzepecka.
Zatwierdzone przez Polską Techniczną Grupę Roboczą ds. GLOBALG.A.P.

WERSJA POLSKA

W przypadku wątpliwości proszę sprawdzić wersję angielską

Nr	Punkt Kontroli	Kryteria Zgodności	Poziom
CB. 7.2	"Zapobieganie"?	Producent może przedstawić dowód wdrożenia co najmniej jednego działania, spośród dostępnych praktyk produkcyjnych, które ma zapobiec wystąpieniu albo ograniczyć natężenie ataku organizmów szkodliwych, a tym samym zmniejszyć potrzebę interwencji.	Wymaganie podstawowe
CB. 7.3	"Obserwacje i Monitoring"?	Producent może przedstawić dowód a) wdrożenia co najmniej jednego działania, dzięki któremu można określić termin i natężenie wystąpienia organizmów szkodliwych oraz liczebność ich wrogów naturalnych oraz b) na podstawie tej informacji zaplanować niezbędne zabiegi zwalczania organizmów szkodliwych.	Wymaganie podstawowe
CB. 7.4	"Interwencja (zabiegi zwalczania agrofagów)"?	Producent może przedstawić dowód, że w sytuacji gdy szkody wyrządzone przez organizmy szkodliwe istotnie obniżą ekonomiczną wartość produkcji, zostanie wykonany zabieg przy użyciu metod zwalczania organizmów szkodliwych dopuszczonych w IOR. Jeśli to możliwe należy w pierwszej kolejności zastosować metody inne niż chemiczne.	Wymaganie podstawowe
CB. 7.5	Czy była przestrzegana etykieta-instrukcja stosowania środka oraz/lub inne zalecenia mające zapobiegać uodpornieniu się populacji organizmów szkodliwych na określone środki ochrony roślin, w celu podtrzymania odpowiedniej skuteczności środków?	Istnieje dowód, że w sytuacji gdy liczebność populacji szkodników, nasilenie chorób lub zagęszczenie chwastów wymagało powtórnego zabiegu zwalczania, były realizowane zalecenia (w przypadku gdy dostępne są przepisy prawne i skuteczne alternatywy) zapobiegające procesowi uodporniania się organizmów szkodliwych na stosowane środki ochrony roślin.	Wymaganie drugorzędne
CB. 8	ŚRODKI OCHRONY ROŚLIN		
	<i>W sytuacjach, gdy atak organizmów szkodliwych może obniżyć ekonomiczną wartość produkcji roślin uprawnych, konieczny może być zabieg interwencyjny wykonany przy użyciu określonych metod zwalczania organizmów szkodliwych, włącznie z zastosowaniem chemicznych środków ochrony roślin. Istotne jest prawidłowe zastosowanie, postępowanie oraz przechowywanie środków ochrony roślin.</i>		

120321_gg_ifa_cpcc_cb_pl_v4_0-1

Tłumaczenie: Dorota Tomala, weryfikacja: Barbara Rzepecka.
Zatwierdzone przez Polską Techniczną Grupę Roboczą ds. GLOBALG.A.P.

WERSJA POLSKA

W przypadku wątpliwości proszę sprawdzić wersję angielską

Nr	Punkt Kontroli	Kryteria Zgodności	Poziom
CB. 8.1	Wybór środków ochrony roślin		
CB. 8.1.1	Czy w kraju, w którym znajduje się gospodarstwo, jest prowadzony na bieżąco wykaz środków ochrony roślin, zarejestrowanych do ochrony roślin uprawnych?	Dostępny jest wykaz środków ochrony roślin według nazw handlowych (łącznie z informacją o składzie substancji aktywnych lub organizmów pożytecznych), zarejestrowanych do ochrony roślin, które aktualnie są lub w ciągu ostatnich 12 miesięcy były uprawiane w gospodarstwach podlegających rejestracji GLOBALG.A.P.	Wymaganie drugorzędne
CB. 8.1.2	Czy producent stosuje tylko środki ochrony roślin aktualnie zarejestrowane w kraju, w którym są stosowane do ochrony uprawianych roślin (o ile istnieje oficjalny system rejestracji)?	Wszystkie stosowane środki ochrony roślin są oficjalnie i na bieżąco rejestrowane lub mają pozwolenie odpowiednich urzędów państwowych w kraju ich stosowania. W kraju, w którym brak ustalonego schematu oficjalnej rejestracji, stosuje się wytyczne GLOBALG.A.P. (Załącznik CB.4) oraz Międzynarodowy Kodeks FAO dotyczący Dystrybucji i Stosowania Pestycydów (FAO International Code of Conduct on the Distribution and Use of Pesticides). Załącznik CB.4 obowiązuje także w przypadku, gdy producent uczestniczy w urzędowych przedrejestracyjnych badaniach polowych skuteczności biologicznej środków ochrony roślin. Nie można wstawić "Nie dotyczy"	Wymaganie podstawowe
CB. 8.1.3	Czy środki ochrony roślin są stosowane zgodnie z zakresem przeznaczenia wyszczególnionym w etykiecie instrukcji stosowania?	Wszystkie użyte środki ochrony roślin były wybrane prawidłowo; a ich zastosowanie (zgodne z zaleceniami etykiet-instrukcji stosowania lub innych publikacji urzędu rejestracyjnego) można uzasadnić wystąpieniem określonego gatunku szkodnika, choroby, chwastu lub innego czynnika wymagającego interwencji. Jeśli producent stosuje środki ochrony roślin na inne rośliny lub w innym zakresie niż wskazuje etykieta - instrukcja stosowania, musi przedstawić oficjalną zgodę odpowiedniego urzędu w danym kraju. Nie można wstawić "Nie dotyczy".	Wymaganie podstawowe
CB. 8.1.4	Czy przechowuje się faktury za zakup zarejestrowanych środków ochrony roślin?	Faktury za zakup stosowanych środków ochrony roślin muszą być przechowywane i udostępnione w trakcie zewnętrznej inspekcji. Nie można wstawić "Nie dotyczy".	Wymaganie drugorzędne

120321_gg_ifa_cpcc_cb_pl_v4_0-1

Tłumaczenie: Dorota Tomala, weryfikacja: Barbara Rzepecka.
Zatwierdzone przez Polską Techniczną Grupę Roboczą ds. GLOBALG.A.P.

WERSJA POLSKA

W przypadku wątpliwości proszę sprawdzić wersję angielską

Nr	Punkt Kontroli	Kryteria Zgodności	Poziom
CB. 8.2	Doradztwo w zakresie ilości i rodzaju środka ochrony roślin		
CB. 8.2.1	Czy wyboru środków ochrony roślin dokonuje kompetentna osoba?	<p>Jeśli z zapisów wynika, że wyboru środków ochrony roślin dokonuje wykwalifikowany doradca, należy udokumentować jego kompetencje zawodowe odpowiednimi certyfikatami kwalifikacji lub zaświadczeniami o ukończonych szkoleniach specjalistycznych. Dopuszcza się przesłanie dokumentów od doradców, urzędów itp. faksem lub e-mailem.</p> <p>Jeśli z zapisów wynika, że wyboru środków ochrony roślin dokonuje producent, jego doświadczenie musi być uzupełnione wiedzą zawodową, techniczne udokumentowaną (np. literatura fachowa dotycząca środków ochrony roślin, udział w specjalistycznych szkoleniach itp.)</p>	Wymaganie podstawowe
CB. 8.3	Zapisy dotyczące stosowania		
	Od CB 8.3.1 do CB 8.3.10 Czy przechowuje się zapisy każdego zastosowania środka ochrony roślin i czy zapis zawiera następujące informacje:		
CB. 8.3.1	Nazwę gatunku rośliny i / lub odmiany?	Zapisy każdego zastosowania środków ochrony roślin określają nazwę i / lub odmianę opryskiwanej rośliny. Nie można wstawić "Nie dotyczy"	Wymaganie podstawowe
CB. 8.3.2	Miejsce przeprowadzenia zabiegu?	Zapisy każdego zastosowania środków ochrony roślin określają położenie geograficzne, nazwę lub oznaczenie gospodarstwa oraz lokalizację uprawianych roślin na polu, w sadzie lub szklarni. Nie można wstawić "Nie dotyczy" .	Wymaganie podstawowe
CB. 8.3.3	Datę zabiegu?	Zapisy każdego zastosowania środków ochrony roślin zawierają dokładną datę (dzień/miesiąc/rok) zabiegu. Zapis faktycznej daty stosowania (data końcowa, w przypadku zabiegu trwającego dłużej niż jeden dzień). Nie można wstawić "Nie dotyczy" .	Wymaganie podstawowe

120321_gg_ifa_cpcc_cb_pl_v4_0-1

Tłumaczenie: Dorota Tomala, weryfikacja: Barbara Rzepecka.
Zatwierdzone przez Polską Techniczną Grupę Roboczą ds. GLOBALG.A.P.

WERSJA POLSKA

W przypadku wątpliwości proszę sprawdzić wersję angielską

Nr	Punkt Kontroli	Kryteria Zgodności	Poziom
CB. 8.3.4	Nazwę handlową środka oraz nazwę substancji aktywnej?	Zapisy każdego zastosowania środków ochrony roślin zawierają nazwę handlową środka (łącznie z formą użytkową) oraz nazwę substancji aktywnej lub nazwę organizmu pożytecznego. Nazwa substancji aktywnej musi być zapisana lub musi istnieć możliwość powiązania nazwy handlowej środka z substancją aktywną. Nie można wstawić "Nie dotyczy"	Wymaganie podstawowe
CB. 8.3.5	Dane operatora?	Zapisy każdego zastosowania środków ochrony roślin zawierają dane (nazwisko) operatora, który wykonywał zabieg. Jeśli wszystkie opryski wykonuje ta sama osoba, dopuszcza się jednorazowe zapisanie nazwiska operatora. Nie można wstawić "Nie dotyczy"	Wymaganie drugorzędne
CB. 8.3.6	Uzasadnienie decyzji zabiegu?	Zapisy każdego stosowania środków ochrony roślin zawierają nazwę szkodnika(-ów), choroby(-ób) lub chwastu(-ów). Jeśli stosuje się nazwy zwyczajowe, muszą one korespondować z nazwami podanymi na etykiecie środka. Nie można wstawić "Nie dotyczy"	Wymaganie drugorzędne
CB. 8.3.7	Autoryzację techniczną (podpis osoby odpowiedzialnej, która zleciła wykonanie zabiegu)?	W zapisach każdego zastosowania środków ochrony roślin można zidentyfikować osobę odpowiedzialną, która podjęła decyzję o wykonaniu zabiegu i wyborze środków. Nie można wstawić "Nie dotyczy"	Wymaganie drugorzędne
CB. 8.3.8	Ilość użytego środka?	Zapisy każdego zastosowania środków ochrony roślin zawierają ilość zastosowanego środka, podaną wagowo lub objętościowo oraz całkowitą ilość wody (lub innego nośnika) oraz dawkę środka wyrażoną w g/l lub w innych uznanych jednostkach międzynarodowych. Nie można wstawić "Nie dotyczy"	Wymaganie drugorzędne
CB. 8.3.9	Urządzenie do aplikacji środków ochrony roślin (opryskiwacz)?	Zapisy każdego zastosowania środków ochrony roślin zawierają informacje o rodzaju aparatury do aplikacji środków ochrony roślin (np. opryskiwacz plecakowy, opryskiwacz polowy, ULV, system nawadniania, opylania, zamgławiacz, sprzęt agrolotniczy lub inna metoda) (jeśli istnieją różne jednostki, każda jest zidentyfikowana indywidualnie). Nie można wstawić "Nie dotyczy"	Wymaganie drugorzędne

120321_gg_ifa_cpcc_cb_pl_v4_0-1

Tłumaczenie: Dorota Tomala, weryfikacja: Barbara Rzepecka.
Zatwierdzone przez Polską Techniczną Grupę Roboczą ds. GLOBALG.A.P.

WERSJA POLSKA

W przypadku wątpliwości proszę sprawdzić wersję angielską

Nr	Punkt Kontroli	Kryteria Zgodności	Poziom
CB. 8.3.10	Okres karencji?	Zapisy każdego zastosowania środków ochrony roślin określają okres karencji, który jest zgodny z informacją podaną na etykiecie, a w wypadku jej braku musi być zgodny z okresem karencji podawanym przez źródła urzędowe. Nie można wstawić "Nie dotyczy", z wyjątkiem certyfikacji Kwiatów i Roślin Ozdobnych.	Wymaganie podstawowe
CB. 8.4	Okres karencji (Nie ma zastosowania w przypadku Kwiatów i Roślin Ozdobnych)		
CB. 8.4.1	Czy przestrzegane były okresy karencji?	Producent może wykazać, że przestrzega okresów karencji na podstawie ewidencji zabiegów środkami ochrony roślin oraz udokumentowanych danych o zbiorach plonów roślin z miejsc traktowanych tymi środkami. W przypadku zbiorów ciągłych, w celu zapewnienia bezpieczeństwa wdrażane są odpowiednie systemy na polu, w sadzie lub szklarni (np. znaki ostrzegawcze, czas stosowania itp.) Odniesienie do punktu 8.6.2. Nie można wstawić "Nie dotyczy", z wyjątkiem produkcji Kwiatów i Roślin Ozdobnych.	Wymaganie podstawowe
CB. 8.5	Postępowanie z nadmiarem cieczy użytkowej		
CB. 8.5.1	Czy nadmiar cieczy użytkowej lub popłuczyny po myciu zbiorników opryskiwaczy są usuwane w sposób, który nie stanowi zagrożenia dla bezpieczeństwa żywności i środowiska?	Jako priorytet traktuje się wykorzystanie nadmiaru cieczy użytkowej i popłuczyn po myciu zbiorników do opryskania roślin uprawnych, pod warunkiem, że nie zostaną przekroczone dawki środka podane na etykiecie. Nadmiar cieczy użytkowej lub popłuczyny są zagospodarowywane w sposób nie zagrażający bezpieczeństwu żywności ani środowisku. Utrzymywane są zapisy. Nie można wstawić „Nie dotyczy”.	Wymaganie drugorzędne

120321_gg_ifa_cpcc_cb_pl_v4_0-1

Tłumaczenie: Dorota Tomala, weryfikacja: Barbara Rzepecka.
Zatwierdzone przez Polską Techniczną Grupę Roboczą ds. GLOBALG.A.P.

WERSJA POLSKA

W przypadku wątpliwości proszę sprawdzić wersję angielską

Nr	Punkt Kontroli	Kryteria Zgodności	Poziom
CB. 8.6	Badanie pozostałości środków ochrony roślin (Nie ma zastosowania w przypadku Kwiatów i Roślin Ozdobnych)		
CB. 8.6.1	Czy producent może wykazać, że posiada informacje o najwyższych dopuszczalnych poziomach pozostałościach (MRL) środków ochrony roślin, obowiązujących w kraju(-ach) przeznaczenia (tzn. rynek, na którym producent zamierza sprzedać swój produkt)?	Producent lub jego klient musi mieć dostęp do aktualnego wykazu MRL dla rynku(-ów) (krajowego lub międzynarodowego), na którym zamierza sprzedać produkt. MRL będą określone albo przez wykazanie kontaktów z klientami, potwierdzających rynek (rynki) przeznaczenia albo przez wybór określonego kraju(-ów) (lub grupy krajów), w których zamierza sprzedać produkt, a także przedstawienie dowodu zgodności z systemem badania pozostałości, który spełnia aktualne obowiązujące w kraju(-ach) MRL. Jeśli celem handlu jest grupa krajów, system badania pozostałości musi spełniać najbardziej rygorystyczne MRL w grupie. Odniesienie do Aneksu CB.5 Badanie pozostałości.	Wymaganie podstawowe
CB. 8.6.2	Czy podjęto działania w celu spełnienia wymagań dotyczących MRL obowiązujących na rynku, na którym producent zamierza sprzedać swój produkt?	Jeśli poziomy MRL na rynku, na którym producent zamierza sprzedać swoje produkty, są bardziej rygorystyczne niż te w kraju produkcji, producent lub jego klient mogą wykazać, że w trakcie cyklu produkcyjnego uwzględniono te MRL (np. modyfikacja warunków stosowania środków ochrony roślin i / lub wykorzystanie wyników badania ich pozostałości w produkcji).	Wymaganie podstawowe
CB. 8.6.3	Czy producent dokonał oceny ryzyka w celu określenia czy [jego] produkty będą spełniały wymagania odnośnie MRL, obowiązujące w kraju przeznaczenia?	Ocena ryzyka obejmuje stosowanie środków ochrony roślin oraz potencjalne ryzyko przekroczenia MRL. Ocena ryzyka musi się opierać na kryteriach omówionych w Załączniku CB.6 Wytyczne do przekroczenia MRL.	Wymaganie podstawowe

120321_gg_ifa_cpcc_cb_pl_v4_0-1

Tłumaczenie: Dorota Tomala, weryfikacja: Barbara Rzepecka.
Zatwierdzone przez Polską Techniczną Grupę Roboczą ds. GLOBALG.A.P.

WERSJA POLSKA

W przypadku wątpliwości proszę sprawdzić wersję angielską

Nr	Punkt Kontroli	Kryteria Zgodności	Poziom
CB. 8.6.4	Czy istnieje dowód badania pozostałości środków ochrony roślin, w oparciu o wyniki oceny ryzyka?	<p>W oparciu o wynik oceny ryzyka dostępne są aktualne udokumentowane dowody lub zapisy wyników badania pozostałości środków ochrony roślin dla zarejestrowanych produktów GLOBALG.A.P., albo uczestnictwa w niezależnym systemie monitoringu pozostałości środków ochrony roślin, który jest identyfikowalny z gospodarstwem.</p> <p>Jeżeli na podstawie wyników oceny ryzyka wymagane jest badanie pozostałości, muszą być przestrzegane kryteria związane z pobieraniem próbek, akredytacją laboratoriów itp.</p> <p>Zwykle ocena ryzyka wskazuje na potrzebę wykonania badania pozostałości i określa liczbę badań, czas i miejsce, z którego należy pobrać próbkę oraz rodzaj analiz, zgodnie z Załącznikiem CB.6 Ocena Ryzyka MRL.</p> <p>Jeśli ocena ryzyka wskazuje, że nie ma potrzeby wykonania badania pozostałości, musi ona zawierać następujące stwierdzenia:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dane historyczne za okres przynajmniej 4 lat wykazują, że w badaniach analitycznych nigdy nie wykryto incydentów (np. przekroczeń, stosowania niezarejestrowanych środków ochrony roślin itp.) - w ogóle nie stosuje się środków ochrony roślin lub używa się ich w minimalnej ilości - nie stosuje się środków ochrony roślin w okolicach zbioru (okres między opryskiem a zbiorem jest dużo dłuższy niż okres karencji dla danego środka) - ocena ryzyka została zweryfikowana (potwierdzona) przez niezależną trzecią stronę (np. inspektora jednostki certyfikującej, eksperta itp.) lub klienta <p>Wyjątki od tych warunków mogą stanowić rośliny, przy uprawie których nie stosuje się środków ochrony roślin, środowisko jest ściśle kontrolowane i z tego powodu przemysł zwykle nie prowadzi badań pozostałości środków ochrony roślin (przykładem mogą być grzyby).</p>	Wymaganie podstawowe

120321_gg_ifa_cpcc_cb_pl_v4_0-1

Tłumaczenie: Dorota Tomala, weryfikacja: Barbara Rzepecka.
Zatwierdzone przez Polską Techniczną Grupę Roboczą ds. GLOBALG.A.P.

WERSJA POLSKA

W przypadku wątpliwości proszę sprawdzić wersję angielską

Nr	Punkt Kontroli	Kryteria Zgodności	Poziom
	od CB 8.6.5 do CB 8.6.7 Jeśli wykonano badanie pozostałości, czy spełniono następujące warunki:		
CB 8.6.5	Czy prawidłowo przeprowadzono procedurę pobierania próbek?	Istnieje udokumentowany dowód wykazujący zgodność ze stosownymi procedurami pobierania próbek. Patrz Załącznik CB.5 Badanie pozostałości	Wymaganie drugorzędne
CB 8.6.6	Czy laboratorium, w którym wykonuje się badania pozostałości środków ochrony roślin posiada akredytację kompetentnego urzędu krajowego według ISO 17025 lub równoważnej normy?	Istnieje wyraźny udokumentowany dowód, (w nagłówkach pism albo kopiach certyfikatu akredytacji itp.), że laboratoria, w których wykonuje się badanie pozostałości środków ochrony roślin w produktach, posiadają akredytację lub są w trakcie procesu akredytacji w stosownym zakresie, przez kompetentny urząd krajowy według ISO 17025 lub równoważnej normy. W każdym przypadku laboratorium musi pokazać dowód uczestnictwa w badaniach biegłości (np. musi być dostępny FAPAS). Patrz Załącznik CB.5 Badanie pozostałości.	Wymaganie drugorzędne
CB 8.6.7	Czy istnieje plan działania na wypadek przekroczenia MRL?	Istnieje udokumentowana procedura środków i działań zaradczych (obejmuje ona komunikację z klientami, prześledzenie drogi produktu itp.) podejmowanych w przypadku, gdy badanie pozostałości środków ochrony roślin wykaże przekroczenie MRL (w kraju produkcji lub w krajach, do których produkt będzie sprzedany, jeśli są różne). Patrz Załącznik CB.5 Badanie pozostałości.	Wymaganie podstawowe
CB. 8.7	Przechowywanie środków ochrony roślin		
	Magazynowanie środków ochrony roślin musi być zgodne z podstawowymi zasadami, mającymi zapewnić bezpieczne warunki przechowywania i stosowania		
CB. 8.7.1	Czy środki ochrony roślin są przechowywane zgodnie z krajowymi przepisami prawnymi?	Pomieszczenie do przechowywania środków ochrony roślin spełnia wymagania określone w odpowiednich przepisach prawnych i regulacjach o zasięgu krajowym, regionalnym i lokalnym.	Wymaganie podstawowe

120321_gg_ifa_cpcc_cb_pl_v4_0-1

Tłumaczenie: Dorota Tomala, weryfikacja: Barbara Rzepecka.
Zatwierdzone przez Polską Techniczną Grupę Roboczą ds. GLOBALG.A.P.

WERSJA POLSKA

W przypadku wątpliwości proszę sprawdzić wersję angielską

Nr	Punkt Kontroli	Kryteria Zgodności	Poziom
	od CB 8.7.2 do CB 8.7.8 Czy środki ochrony roślin są przechowywane w miejscu:		
CB. 8.7.2	Solidnym?	Pomieszczenie do przechowywania środków ochrony roślin jest zbudowane w sposób zdecydowanie solidny i trwały. Nie można wstawić „Nie dotyczy”	Wymaganie drugorzędne
CB. 8.7.3	Zabezpieczonym?	Środki ochrony roślin są przechowywane w miejscu zamykanym na klucz. Nie można wstawić „Nie dotyczy”	Wymaganie podstawowe
CB. 8.7.4	W którym panuje właściwa temperatura?	Środki ochrony roślin są przechowywane w warunkach zapewniających utrzymanie temperatury czy też innych warunków np. oświetlenia, wilgotności, określonych na ich etykietach-instrukcjach stosowania. Nie można wstawić "Nie dotyczy"	Wymaganie drugorzędne
CB. 8.7.5	Odpornym na ogień?	Miejsca przechowywania środków ochrony roślin są zbudowane z materiałów odpornych na ogień (minimalne wymaganie RF 30 tzn. 30-minutowa odporność ogniowa). Nie można wstawić "Nie dotyczy"	Wymaganie drugorzędne
CB. 8.7.6	Dobrze wentylowanym (w przypadku magazynowania w zamkniętym pomieszczeniu)?	Miejsca przechowywania środków ochrony roślin są wyposażone w odpowiednią i stałą wentylację w celu zapobiegania powstawaniu szkodliwych oparów. Nie można wstawić "Nie dotyczy"	Wymaganie drugorzędne
CB. 8.7.7	Dobrze oświetlonym?	Miejsce przechowywania środków ochrony roślin posiada własne oświetlenie lub jest zlokalizowane w miejscu posiadającym odpowiednie oświetlenie – naturalne lub sztuczne, przy którym etykieta-instrukcja stosowania na opakowaniu środka stojącego na półce będzie łatwa do odczytania . Nie można wstawić "Nie dotyczy"	Wymaganie drugorzędne
CB. 8.7.8	Odizolowanym od innych materiałów?	Minimalnym wymaganiem jest zapobieganie zanieczyszczeniom krzyżowym pomiędzy środkami ochrony roślin a innymi materiałami, poprzez stosowanie barier fizycznych (ściana, zasłona itp.). Nie można wstawić "Nie dotyczy"	Wymaganie drugorzędne
CB. 8.7.9	Czy wszystkie środki ochrony roślin są przechowywane na półkach wykonanych z materiałów niechłonnych?	Miejsce przechowywania środków ochrony roślin jest wyposażone w półki wykonane z materiałów niechłonnych (np. z metalu lub twardego plastiku lub są przykryte nieprzepuszczalnym materiałem) na wypadek wycieku.	Wymaganie drugorzędne

Tłumaczenie: Dorota Tomala, weryfikacja: Barbara Rzepecka.
Zatwierdzone przez Polską Techniczną Grupę Roboczą ds. GLOBALG.A.P.

120321_gg_ifa_cpcc_cb_pl_v4_0-1

WERSJA POLSKA

W przypadku wątpliwości proszę sprawdzić wersję angielską

Nr	Punkt Kontroli	Kryteria Zgodności	Poziom
CB. 8.7.10	Czy miejsce przechowywania środków ochrony roślin jest przystosowane do zatrzymania wycieku?	Miejsca przechowywania [ciekłych] środków ochrony roślin są wyposażone w zbiorniki zabezpieczające (buforowe) lub środki są oddzielone barierą, o pojemności do 110% objętości największego zbiornika, w celu zapewnienia, że nie nastąpi wyciek, wysięk lub skażenie na zewnątrz magazynu. Nie można wstawić "Nie dotyczy"	Wymaganie drugorzędne
CB. 8.7.11	Czy producent posiada sprzęt do odmierzania i mieszania środków ochrony roślin?	Miejsca przechowywania środków ochrony roślin lub miejsca napełniania / mieszania, jeśli ich lokalizacja jest różna, są wyposażone w sprzęt pomiarowy, który jest przez producenta raz w roku skalowany - w przypadku zbiorników - i kalibrowany / legalizowany - w przypadku wag, w celu zapewnienia dokładności oraz są wyposażone w przybory (takie jak wiadra, punkty czerpania wody itp.) w celu bezpiecznego i skutecznego stosowania wszystkich środków ochrony roślin. Nie można wstawić "Nie dotyczy"	Wymaganie podstawowe
CB. 8.7.12	Czy w magazynie są środki zapobiegające skutkom wycieku?	Miejsca przechowywania środków ochrony roślin i wszystkie miejsca przeznaczone do napełniania / mieszania są wyposażone w kontener z materiałem pochłaniającym, takim jak piasek, szcztokę do podłogi, szufelkę i plastikowe worki, które są umieszczone w oznaczonym i zamkniętym miejscu, do użytku w razie rozlania / rozsypania środka ochrony roślin. Nie można wstawić "Nie dotyczy"	Wymaganie drugorzędne
CB. 8.7.13	Czy dostęp do kluczy i do magazynu środków ochrony roślin jest ograniczony tylko dla pracowników przeszkolonych w zakresie postępowania ze środkami ochrony roślin?	Miejsca przechowywania środków ochrony roślin są zamknięte i fizyczny dostęp do nich jest możliwy tylko w obecności osób, które mogą poświadczyć swoje przeszkolenie w zakresie bezpiecznego postępowania i stosowania środków ochrony roślin. Nie można wstawić "Nie dotyczy"	Wymaganie drugorzędne
CB. 8.7.14	Czy wszystkie środki ochrony roślin są przechowywane w oryginalnych opakowaniach?	Wszystkie środki ochrony roślin, znajdujące się aktualnie w magazynie, są przechowywane w oryginalnych zbiornikach i opakowaniach. W przypadku uszkodzenia (opakowania), opakowanie zastępcze musi zawierać wszystkie informacje z oryginalnej etykiety. Odniesienie do punktu CB.8.9.1. Nie można wstawić "Nie dotyczy"	Wymaganie podstawowe

120321_gg_ifa_cpcc_cb_pl_v4_0-1

Tłumaczenie: Dorota Tomala, weryfikacja: Barbara Rzepecka.
Zatwierdzone przez Polską Techniczną Grupę Roboczą ds. GLOBALG.A.P.

WERSJA POLSKA

W przypadku wątpliwości proszę sprawdzić wersję angielską

Nr	Punkt Kontroli	Kryteria Zgodności	Poziom
CB. 8.7.15	Czy środki, które są dopuszczone do ochrony roślin uprawnych zarejestrowanych do certyfikacji GLOBALG.A.P., są przechowywane oddzielnie od środków ochrony roślin stosowanych do innych celów?	Środki ochrony roślin używane do innych celów niż do ochrony zarejestrowanych i / lub certyfikowanych roślin uprawnych, są wyraźnie oznaczone i oddzielnie przechowywane w magazynie środków ochrony roślin.	Wymaganie drugorzędne
CB. 8.7.16	Czy środki ochrony roślin w formie ciekłej nie są przechowywane na wyższych półkach nad środkami w formie proszku?	Wszystkie środki ochrony roślin w stanie ciekłym nigdy nie są przechowywane nad półkami ze środkami w formie proszku lub granulatu. Nie można wstawić "Nie dotyczy"	Wymaganie drugorzędne
CB. 8.7.17	Czy jest dostępny aktualizowany spis przechowywanych środków ochrony roślin lub zapisy ich zużycia?	Istnieją dokumentowane, aktualizowane co 3 miesiące i dostępne wykazy przechowywanych środków ochrony roślin (rodzaj i ilość).	Wymaganie drugorzędne
CB. 8.8	Postępowanie ze środkami ochrony roślin (Nie ma zastosowania jeśli nie występuje przygotowanie i stosowanie środków ochrony roślin)		
CB. 8.8.1	Czy wszyscy pracownicy, którzy kontaktują się ze środkami ochrony roślin wykonują dobrowolnie coroczne badania stanu zdrowia?	Wszyscy pracownicy kontaktujący się ze środkami ochrony roślin poddają się dobrowolnym corocznym badaniom stanu zdrowia. Kontrola stanu zdrowia musi być przeprowadzona zgodnie z krajowymi, regionalnymi lub lokalnymi kodeksami dobrej praktyki, a udostępnianie wyników podlega ustawie o ochronie danych osobowych.	Zalecenie
CB. 8.8.2	Czy w gospodarstwie istnieją procedury dotyczące okresu prewencji wymaganego przed ponownym wejściem [na opryskany teren]?	Istnieją jasne udokumentowane procedury, które ustalają wszystkie odstępy czasu przed ponownym zastosowaniem środków ochrony roślin, zgodnie z zaleceniami na etykiecie - instrukcji stosowania. W przypadku, gdy etykieta - instrukcja stosowania nie podaje informacji na temat ponownego zastosowania środków oznacza to, że nie ma szczegółowych wymagań, ale oprysk na roślinach musi wyschnąć przed ponownym wejściem operatora na teren uprawy.	Wymaganie podstawowe
CB. 8.8.3	Czy procedura postępowania w razie wypadku jest widoczna z odległości 10 m od magazynu środków ochrony roślin / substancji chemicznych?	Procedura postępowania w razie wypadku, zawierająca wszystkie informacje wyszczególnione w pkt AF.3.4.1 musi obrazowo przedstawiać podstawowe kroki pierwszej pomocy i musi być dostępna dla wszystkich osób z odległości 10 m od miejsc przechowywania środków ochrony roślin / substancji chemicznych oraz miejsc mieszania środków ochrony roślin. Nie można wstawić "Nie dotyczy"	Wymaganie drugorzędne

120321_gg_ifa_cpcc_cb_pl_v4_0-1

Tłumaczenie: Dorota Tomala, weryfikacja: Barbara Rzepecka.
Zatwierdzone przez Polską Techniczną Grupę Roboczą ds. GLOBALG.A.P.

WERSJA POLSKA

W przypadku wątpliwości proszę sprawdzić wersję angielską

Nr	Punkt Kontroli	Kryteria Zgodności	Poziom
CB. 8.8.4	Czy są dostępne odpowiednie środki do reagowania w przypadku skażenia operatora?	Wszystkie miejsca przechowywania środków ochrony roślin / substancji chemicznych oraz wszystkie miejsca napełniania / mieszania, znajdujące się w obrębie gospodarstwa, wyposażone są w środki umożliwiające przemycie oka, przy czym źródło czystej wody znajduje się w odległości nie większej niż 10 m, wyposażone są w apteczkę pierwszej pomocy oraz klarowną procedurę postępowania w razie wypadku, zawierającą numery telefonów kontaktowych lub podstawowe etapy udzielania pierwszej pomocy. Wszystko jest oznaczone w trwały i zrozumiały sposób. Nie można wstawić "Nie dotyczy"	Wymaganie drugorzędne
CB 8.8.5	Czy w przypadku mieszania środków ochrony roślin stosowane są procedury postępowania i napełniania opryskiwaczy, zgodne z zamieszczoną na etykiecie instrukcją?	Urządzenia, łącznie ze stosownym sprzętem do odmierzania, muszą być odpowiednie do mieszania środków ochrony roślin tak, aby można było przestrzegać procedur postępowania i mieszania, zamieszczonych na etykiecie – instrukcji stosowania. Nie można wstawić "Nie dotyczy"	Wymaganie drugorzędne
CB. 8.9	Puste opakowania po środkach ochrony roślin		
CB. 8.9.1	Czy unika się ponownego wykorzystania pustych opakowań po środkach ochrony roślin do innych celów niż przechowywanie i transport identycznych środków?	Istnieje dowód, że puste opakowania po środkach ochrony roślin nie były lub nie są ponownie używane do jakichkolwiek innych celów niż przechowywanie i transport środków identycznych jak te podane na oryginalnej etykiecie. Nie można wstawić "Nie dotyczy"	Wymaganie drugorzędne
CB. 8.9.2	Czy sposób usuwania pustych opakowań po środkach ochrony roślin nie sprzyja narażeniu ludzi na niebezpieczeństwo?	System usuwania pustych opakowań po środkach ochrony roślin, uwzględniający wyznaczenie bezpiecznego miejsca w magazynie, ustalenie systemu bezpiecznego postępowania przed usunięciem pustych opakowań i zastosowanie metody ich usuwania bez narażenia ludzi, zapewnia, że ludzie nie mogą mieć fizycznego kontaktu z pustymi opakowaniami. Nie można wstawić "Nie dotyczy"	Wymaganie drugorzędne

120321_gg_ifa_cpcc_cb_pl_v4_0-1

Tłumaczenie: Dorota Tomala, weryfikacja: Barbara Rzepecka.
Zatwierdzone przez Polską Techniczną Grupę Roboczą ds. GLOBALG.A.P.

WERSJA POLSKA

W przypadku wątpliwości proszę sprawdzić wersję angielską

Nr	Punkt Kontroli	Kryteria Zgodności	Poziom
CB. 8.9.3	Czy sposób usuwania pustych opakowań po środkach ochrony roślin nie sprzyja skażeniu środowiska?	System usuwania pustych opakowań po środkach ochrony roślin, uwzględniający wyznaczenie bezpiecznego miejsca w magazynie, ustalenie systemu bezpiecznego postępowania przed usunięciem pustych opakowań i zastosowanie metody usuwania odpowiedniej dla środowiska, minimalizuje ryzyko skażenia środowiska, cieków wodnych, flory i fauny. Nie można wstawić "Nie dotyczy"	Wymaganie drugorzędne
CB. 8.9.4	Czy korzysta się z oficjalnych systemów gromadzenia i likwidacji pustych opakowań, jeśli są dostępne?	Jeśli istnieje urzędowy system gromadzenia i likwidacji pustych opakowań po środkach ochrony roślin, są też udokumentowane zapisy o uczestnictwie producenta.	Wymaganie drugorzędne
CB. 8.9.5	Czy jeśli istnieje system składowania pustych opakowań, czy są one odpowiednio przechowywane i oznakowane, a postępowanie z nimi jest zgodne z zasadami systemu składowania?	Wszystkie puste opakowania po środkach ochrony roślin, zaraz po opróżnieniu, nie są ponownie używane i zostały odpowiednio przechowane, oznakowane oraz odpowiednio z nimi postępowano, zgodnie z wymaganiami urzędowego systemu składowania i likwidacji opakowań, jeśli to możliwe. Nie można wstawić "Nie dotyczy".	Wymaganie drugorzędne
CB. 8.9.6	Czy puste opakowania są płukane albo za pomocą ciśnieniowego urządzenia do płukania, będącego na wyposażeniu opryskiwacza albo co najmniej 3-krotnego płukania wodą?	Na opryskiwaczu jest zainstalowane ciśnieniowe urządzenie do płukania opakowań po środkach ochrony roślin lub opracowano pisemną instrukcję 3-krotnego płukania opakowań przed ich usunięciem. Nie można wstawić "Nie dotyczy"	Wymaganie podstawowe
CB. 8.9.7	Czy popłuczyny z pustych opakowań są wlewane do opryskiwacza?	Popłuczyny z opróżnionych opakowań po środkach ochrony roślin są zawsze wlewane ponownie do opryskiwacza, albo za pomocą urządzenia ciśnieniowego albo zgodnie ze wskazówkami zawartymi w pisemnej procedurze dla operatorów.	Wymaganie drugorzędne
CB. 8.9.8	Czy puste opakowania są zabezpieczone do czasu, aż możliwy będzie ich zwrot?	W magazynie jest wyznaczone bezpieczne miejsce składowania wszystkich pustych opakowań po środkach ochrony roślin przed ich usunięciem. Miejsce to jest odizolowane od roślin / produktów i materiałów opakowaniowych (np. w trwały sposób oznakowane i zabezpieczone przed dostępem ludzi i zwierząt).	Wymaganie drugorzędne
CB. 8.9.9	Czy są przestrzegane wszystkie krajowe przepisy dotyczące likwidacji i niszczenia opakowań?	Usuwanie pustych opakowań po środkach ochrony roślin odbywa się zgodnie ze wszystkimi krajowymi, regionalnymi i lokalnymi przepisami i regulacjami, o ile takie istnieją.	Wymaganie podstawowe

Tłumaczenie: Dorota Tomala, weryfikacja: Barbara Rzepecka.
Zatwierdzone przez Polską Techniczną Grupę Roboczą ds. GLOBALG.A.P.

120321_gg_ifa_cpcc_cb_pl_v4_0-1

WERSJA POLSKA

W przypadku wątpliwości proszę sprawdzić wersję angielską

Nr	Punkt Kontroli	Kryteria Zgodności	Poziom
CB. 8.10	Przeterminowane środki ochrony roślin		
CB. 8.10.1.	Czy przeterminowane środki ochrony roślin są zabezpieczone i opisane oraz usuwane przez upoważnionego lub zatwierzonego odbiorcę odpadów chemicznych?	Są dokumentowane zapisy wskazujące, że przeterminowane środki ochrony roślin są usuwane przez upoważnionego odbiorcę odpadów chemicznych. Jeśli nie jest to możliwe, przeterminowane środki są zabezpieczone i opisane.	Wymaganie drugorzędne
CB 8.11	Stosowanie substancji innych niż nawozy i środki ochrony roślin		
CB 8.11.1	Czy są dostępne zapisy dotyczące substancji, którymi traktowane są rośliny uprawne i / lub gleba, a które nie są ujęte w sekcji "Stosowanie nawozów" ani w sekcji "Środki Ochrony Roślin"?	Jeśli w certyfikowanej uprawie stosuje się samodzielnie przygotowane stymulatory wzrostu, kondycjonery gleby lub wszelkie inne tego typu substancje, muszą być dostępne stosowne zapisy. Zapisy muszą zawierać nazwę substancji (np. nazwę rośliny, z której pochodzi substancja), nazwę handlową (jeśli substancja została zakupiona), pole, datę stosowania i ilość środka. Jeśli w kraju produkcji istnieje urzędowy system rejestracji tych substancji, musi on być zatwierdzony.	Wymaganie drugorzędne

120321_gg_ifa_cpcc_cb_pl_v4_0-1

Tłumaczenie: Dorota Tomala, weryfikacja: Barbara Rzepecka.
Zatwierdzone przez Polską Techniczną Grupę Roboczą ds. GLOBALG.A.P.

WERSJA POLSKA

W przypadku wątpliwości proszę sprawdzić wersję angielską

Nr	Punkt Kontroli	Kryteria Zgodności	Poziom
CB 9	WYPOSAŻENIE		
CB 9.1	Czy wyposażenie istotne z punktu widzenia bezpieczeństwa żywności i środowiska (np. siewniki do nawozów, opryskiwacze, systemy nawadniania, wagi i urządzenia do kontroli temperatury) są rutynowo sprawdzane, a w stosownych przypadkach kalibrowane co najmniej raz w roku?	Wyposażenie jest utrzymywane w dobrym stanie, istnieje udokumentowany dowód bieżącej konserwacji z zapisami każdej naprawy, wymiany oleju i innych podjętych działań. Na przykład: Rozrzutnik nawozu: jako minimalne wymaganie istnieją udokumentowane zapisy z ostatnich 12 miesięcy odnośnie weryfikacji kalibracji urządzeń, która została przeprowadzona przez specjalistyczne firmy, dostawców urządzeń lub przez osobę technicznie odpowiedzialną w gospodarstwie. Opryskiwacze do środków ochrony roślin: Patrz Załącznik CB.7 – wytyczne w zakresie oceny wizualnej i badania pracy opryskiwaczy. Opryskiwacze (automatyczne i nieautomatyczne) zostały w ciągu ostatnich 12 miesięcy sprawdzone pod kątem właściwego działania i jest to poświadczane lub udokumentowane albo przez uczestnictwo w oficjalnych schematach (jeśli istnieją) albo zostało wykonane przez osobę, która może wykazać swoje kompetencje.	Wymaganie drugorzędne
CB. 9.2	Czy producent uczestniczy w programie niezależnej kalibracji – certyfikacji opryskiwaczy, jeśli jest on dostępny?	Uczestnictwo producenta w programie jest udokumentowane.	Zalecenie

WERSJA POLSKA

W przypadku wątpliwości proszę sprawdzić wersję angielską

Załącznik CB. 1 WYTYCZNE GLOBALG.A.P. / ZAGROŻENIA MIKROBIOLOGICZNE

1. WPROWADZENIE

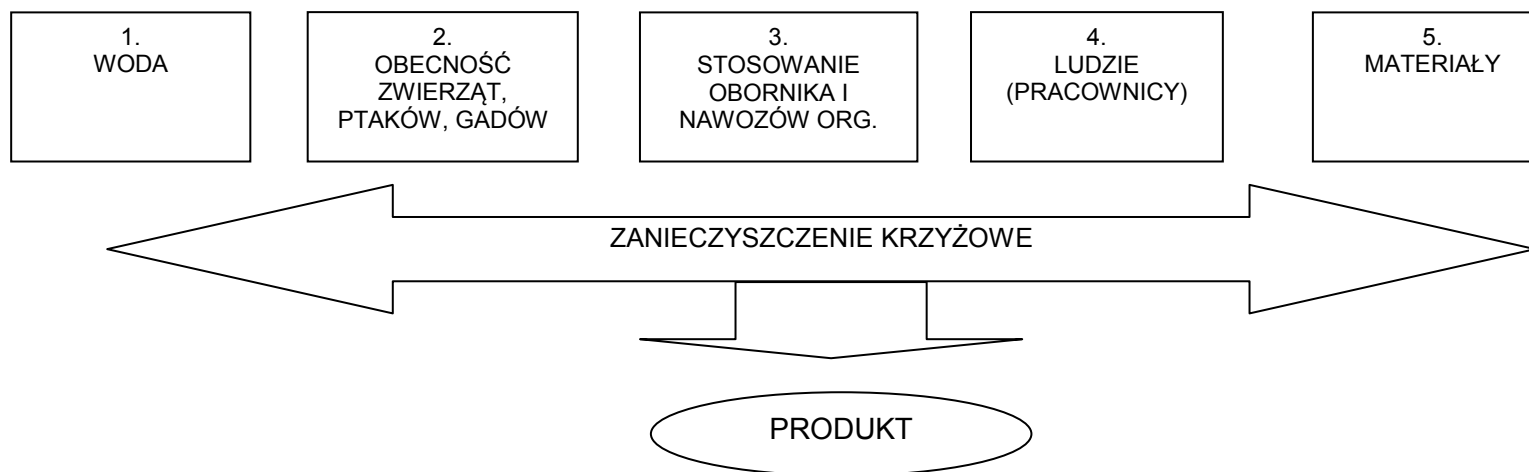
Celem niniejszych wytycznych jest ułatwienie identyfikacji zagrożeń związanych z higieną podczas zbioru świeżych owoców i warzyw oraz uświadomienie producentom jakie środki kontroli należy brać pod uwagę, aby uniknąć wystąpienia tych zagrożeń. Zagrożenia chemiczne i fizyczne omówiono w poszczególnych sekcjach standardu GLOBALG.A.P.

Jeśli nie zachowuje się odpowiedniej higieny, w trakcie procesu produkcji powstają dobre warunki do rozwoju drobnoustrojów (łącznie z drobnoustrojami chorobotwórczymi u ludzi), które mogą wywoływać choroby u konsumentów spożywających zainfekowaną żywność.

Zagrożenia związane z higieną są różnorodne i zależne od specyficznych warunków panujących w każdym gospodarstwie. W związku nie jest możliwe omówienie tu wszystkich procedur ograniczających tego typu zagrożenia, które są specyficzne dla każdego przypadku. Niniejsze wytyczne nie są więc bardzo szczegółowe i nie należy ich uważać za wytyczne odzwierciedlające wszystkie zagrożenia higieniczne, jakie mogą wystąpić w danym gospodarstwie.

2. PODSTAWOWE ZAGROŻENIA ZWIĄZANE Z HIGIENĄ

Uważa się, że istnieje pięć podstawowych prawdopodobnych przyczyn zanieczyszczeń mikrobiologicznych, o których producent powinien wiedzieć i ocenić je w odniesieniu do swojego gospodarstwa. Po zidentyfikowaniu zagrożeń należy również rozważyć czy na jakimkolwiek etapie cyklu produkcyjnego może wystąpić zanieczyszczenie krzyżowe.

120321_gg_ifa_cpcc_cb_pl_v4_0-1

Tłumaczenie: Dorota Tomala, weryfikacja: Barbara Rzepecka.
Zatwierdzone przez Polską Techniczną Grupę Roboczą ds. GLOBALG.A.P.

WERSJA POLSKA

W przypadku wątpliwości proszę sprawdzić wersję angielską

IDENTYFIKACJA ZAGROZEŃ

Najlepszym sposobem unikania zagrożeń, a co za tym idzie ryzyka w trakcie zbioru, jest podejmowanie środków zapobiegawczych. Jednak zapobieganie nie jest kwestią ogólną: musi koncentrować się na zagrożeniach związanych z konkretnymi warunkami panującymi w danym gospodarstwie. Niniejsza sekcja dostarcza producentom wskazówek jak identyfikować oraz unikać zagrożeń związanych z higieną.

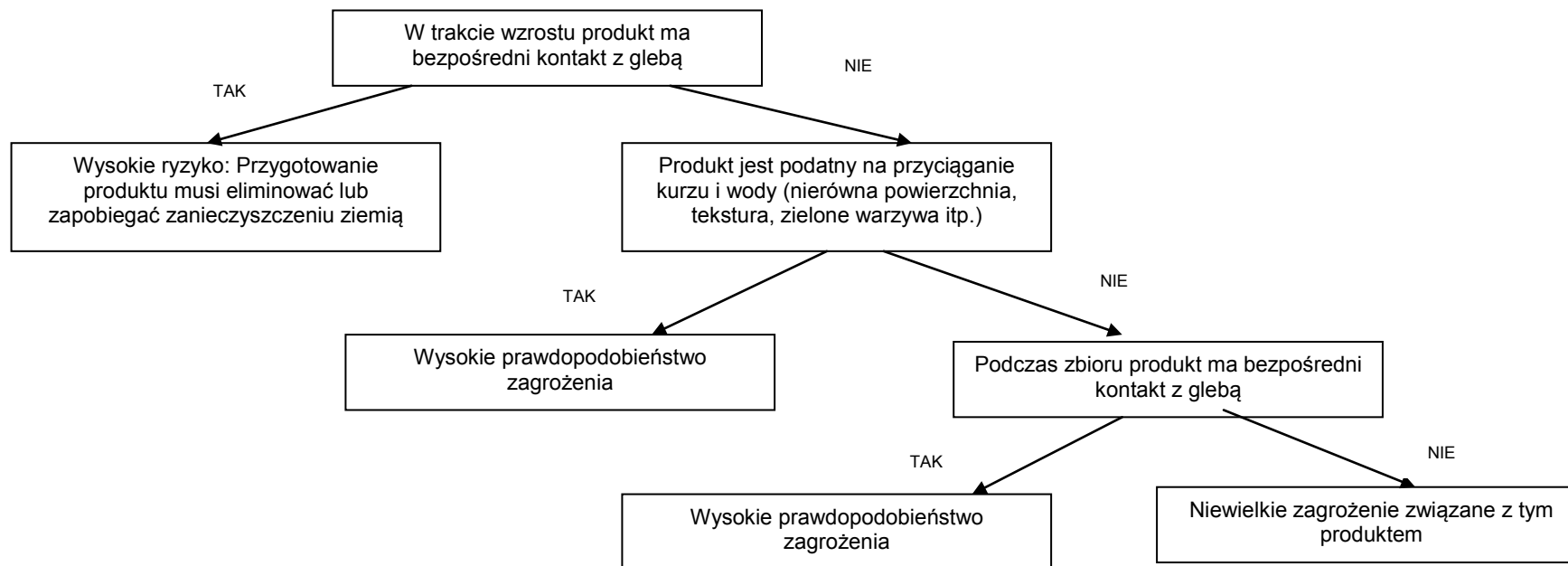
Nawet wtedy, gdy zagrożenia oceniono jako mało prawdopodobne doradza się ciągle monitorowanie warunków.

3.1. Informacje ogólne

3.1.1. Cechy charakterystyczne roślin uprawnych

Pierwszym wskaźnikiem, który należy rozważyć są istotne cechy czy własności roślin uprawnych. Niektóre z tych warunków stanowią dobrą bazę dla powstania zagrożeń i producent powinien wziąć to pod uwagę. Można do tego wykorzystać proste narzędzie znane jako „drzewo decyzyjne”, jak to przedstawiono poniżej:

Drzewo decyzyjne do ustalania zagrożeń związanych z własnościami roślin uprawnych

120321_gg_ifa_cpcc_cb_pl_v4_0-1

Tłumaczenie: Dorota Tomala, weryfikacja: Barbara Rzepecka.
Zatwierdzone przez Polską Techniczną Grupę Roboczą ds. GLOBALG.A.P.

WERSJA POLSKA

W przypadku wątpliwości proszę sprawdzić wersję angielską

W przypadku tych roślin uprawnych, dla których zidentyfikowano wysokie ryzyko z powodu ich własności, należy starannie dobrać środki kontroli, a także rozważyć stosowanie kilku środków łącznie, aby uniknąć specyficznych zagrożeń.

3.2. Zagrożenia specyficzne

3.2.1 Woda

3.2.1.1 Stosowanie wody na krótko przed zbiorem

W zależności od źródła i systemu dystrybucji, woda może być zanieczyszczona przez ludzi i zwierzęta. Możemy tu mówić o zagrożeniu, ponieważ woda przenosi drobnoustroje chorobotwórcze, które mogą przetrwać i dotrzeć do konsumenta, szczególnie w przypadku tych roślin uprawnych, dla których, ze względu na ich własności, zidentyfikowano wysokie ryzyko (patrz poprzednia sekcja).

W przypadku niektórych roślin uprawnych, woda jest używana w okresie zbiorów lub na krótko przed zbiorem w celach:

- Nawadniania łącznie z fertygacją (uprawy hydroponiczne) (CB 6.3)
- Zapobiegania wysuszeniu produktu przez słońce
- Jako ostatni zabieg środkami ochrony roślin (CB. 8)

Woda do nawadniania musi spełniać lokalne wymagania, ale należy również uwzględnić fakt, że jeśli jest stosowana w okresie zbiorów i może mieć kontakt z jadalnymi częściami rośliny, ryzyko jest wyższe i należy podjąć środki zapobiegające zanieczyszczeniu wody przez ścieki, zwierzęta i ptaki.

Woda stosowana do zapobiegania wysuszeniu roślin przez słońce lub rozcieńczania środków ochrony roślin, powinna pochodzić ze źródeł wolnych od zanieczyszczeń przez zwierzęta, ptaki i ścieki.

3.2.1.2 Woda stosowana do mycia produktów i materiałów (FV.3)

Woda stosowana do mycia produktów musi pochodzić z bezpiecznych źródeł, najlepiej żeby była to woda pitna lub woda poddana obróbce mającej na celu zniszczenie bakterii. W celu ustalenia najlepszych praktyk higienicznych w odniesieniu do wody stosowanej do mycia produktów należy zwykle rozważyć 4 aspekty:

- a) Zawsze stosuj świeżą wodę pitną. W przypadku wody ze studni system pobierania wody musi być zaprojektowany, skonstruowany i utrzymywany w sposób chroniący przed potencjalnym zanieczyszczeniem [produktu] przez wodę.
- b) Wodę podlegającą recyrkulacji należy poddać dezynfekcji. Słabe punkty procesu dezynfekcji podlegają ogólnej kontroli i nadzorowi w celu kontrolowania ich wpływu. Często zapomina się o tych punktach lub traktuje zbyt luźno, dlatego należy położyć szczególny nacisk na zapisy, częstotliwość monitoringu oraz działania korygujące.
- c) Czyszczenie zbiorników, przewodów i pomp stosowanych do mycia. Urządzenia powinny być codziennie czyszczone, dezynfekowane i utrzymywane w stanie suchym do następnego dnia.

Tłumaczenie: Dorota Tomala, weryfikacja: Barbara Rzepecka.
Zatwierdzone przez Polską Techniczną Grupę Roboczą ds. GLOBALG.A.P.

WERSJA POLSKA

W przypadku wątpliwości proszę sprawdzić wersję angielską

- d) Częstotliwość wymiany wody. Powinno się ją określić dla każdego szczególnego przypadku, uwzględniając rodzaj rośliny uprawnej, konstrukcję systemu mycia oraz informacje na podstawie kontroli [wyniki kontroli]. Dostawca środków dezynfekujących powinien dać wskazówki do określenia częstotliwości wymiany wody.
- e) Do ponownego napełnienia wolno wykorzystywać jedynie wodę pitną lub czystą wodę uzdatnioną.
- f) Wody stosowanej do nawadniania (chyba, że ma jakość wody pitnej) nigdy nie używaj do mycia lub „odświeżania” produktów

3.2.1.3 Woda i lód do chłodzenia zebranych produktów

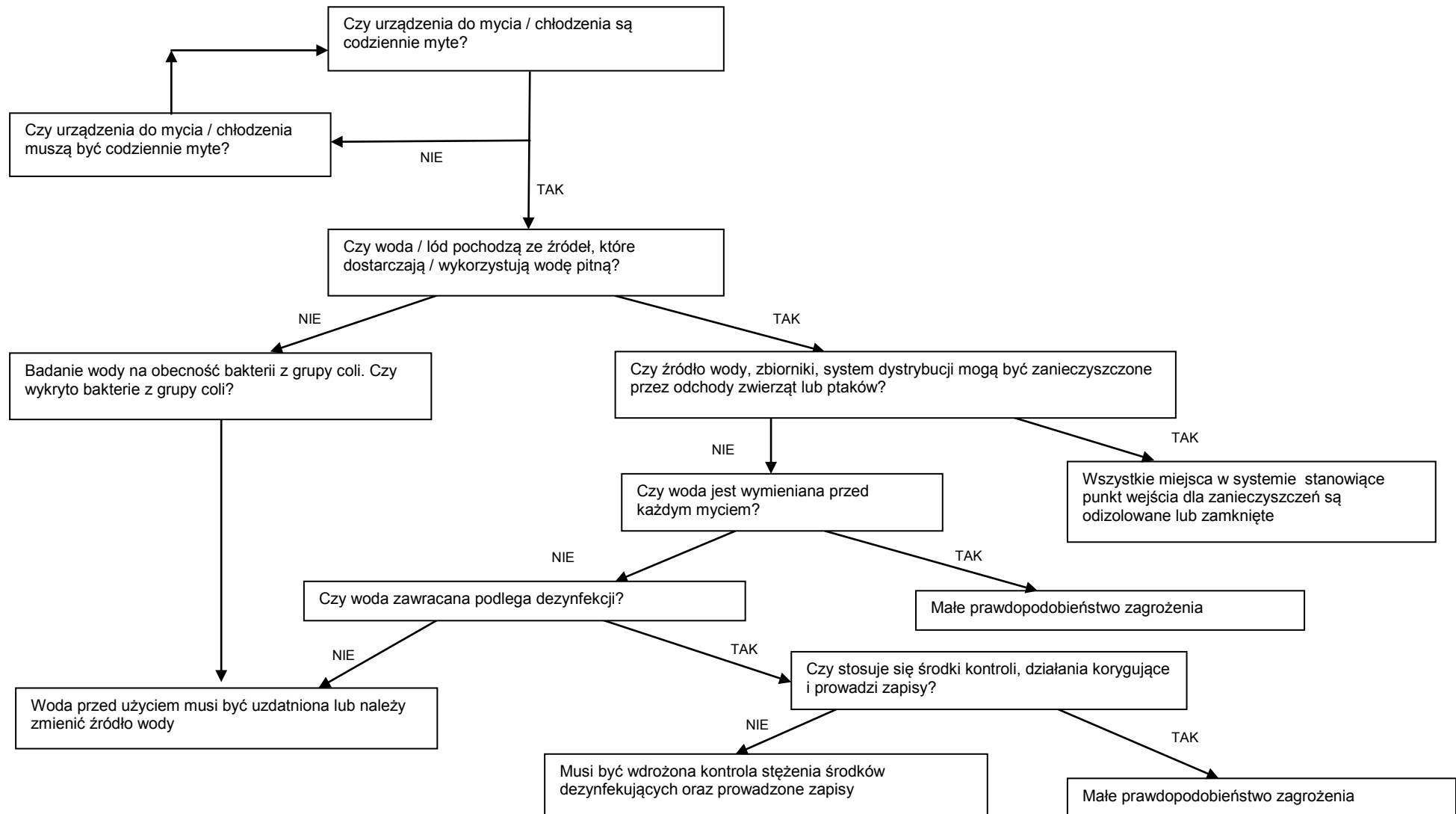
To samo drzewo decyzyjne można wykorzystać do oceny zagrożeń dla wody i lodu, stosowanych do chłodzenia produktów, ale w tym wypadku należy rozważyć kilka dodatkowych aspektów związanych z magazynowaniem lodu:

- Źródło lodu:
 - Lód zawsze musi pochodzić z wody pitnej. Producent musi dowiedzieć się, jakie jest pochodzenie lodu, poprzez wizytację dostawcy oraz sprawdzenie czy lód został wytworzony z wody pitnej
- Magazynowanie lodu:
 - Lód musi być zawsze odizolowany od gleby
 - Lód musi być magazynowany w zamkniętych zbiornikach, aby uniknąć przypadkowego zanieczyszczenia przez zwierzęta lub ptaki.
- Obchodzenie się z lodem
 - Wszystkie narzędzia wykorzystywane do stosowania lub rozdrabniania lodu muszą być czyste i przechowywane w szafie.
 - Do przemywania lub przetrzymania lodu nigdy nie dodawaj wody, która nie spełnia wymagań dla wody pitnej

Drzewo decyzyjne do oceny zagrożeń związanych z występującym po zbiorze zanieczyszczeniem mikrobiologicznym pochodzącym z wody.

WERSJA POLSKA

W przypadku wątpliwości proszę sprawdzić wersję angielską

120321_gg_ifa_cpcc_cb_pl_v4_0-1

Tłumaczenie: Dorota Tomala, weryfikacja: Barbara Rzepecka.
Zatwierdzone przez Polską Techniczną Grupę Roboczą ds. GLOBALG.A.P.

WERSJA POLSKA

W przypadku wątpliwości proszę sprawdzić wersję angielską

Podstawa „Wytyczne dla bezpieczeństwa żywności w gospodarstwie dla świeżych produktów. Rząd Australijski”. Departament Rolnictwa, Rybołówstwa i Leśnictwa.

W przypadku produktów, których części korzeni czy łodyg również podlegają zbiorom, przed właściwym procesem mycia / chłodzenia należy zaplanować mycie wstępne, w celu oczyszczenia produktów z ziemi oraz ograniczenia potencjalnych zanieczyszczeń.

3.2.1.4 Woda w warunkach nie podlegających kontroli np. powódź lub ulewne deszcze w okresie zbioru

Duża powódź na polach z roślinami uprawnymi może powodować osadzanie się niebezpiecznych zanieczyszczeń (np. toksyczne odpady, fekalia, martwe zwierzęta). Zapobiegaj zanieczyszczeniom krzyżowym poprzez czyszczenie lub dezynfekcję wszystkich urządzeń, które mogły mieć wcześniej kontakt z ziemią zalaną przez powódź.

Wszystkie rośliny uprawne, które miały kontakt z wodami powodziowymi FDA [Amerykański Urząd ds. Żywności i Leków] uważa za artykuły niedozwolone, które nie mogą być sprzedawane w celach konsumpcyjnych.

Obszary, które zostały zalane w trakcie sezonu nie mogą być wykorzystane do magazynowania produktu ani opakowań.

3.2.2 Obecność zwierząt, ptaków i gadów

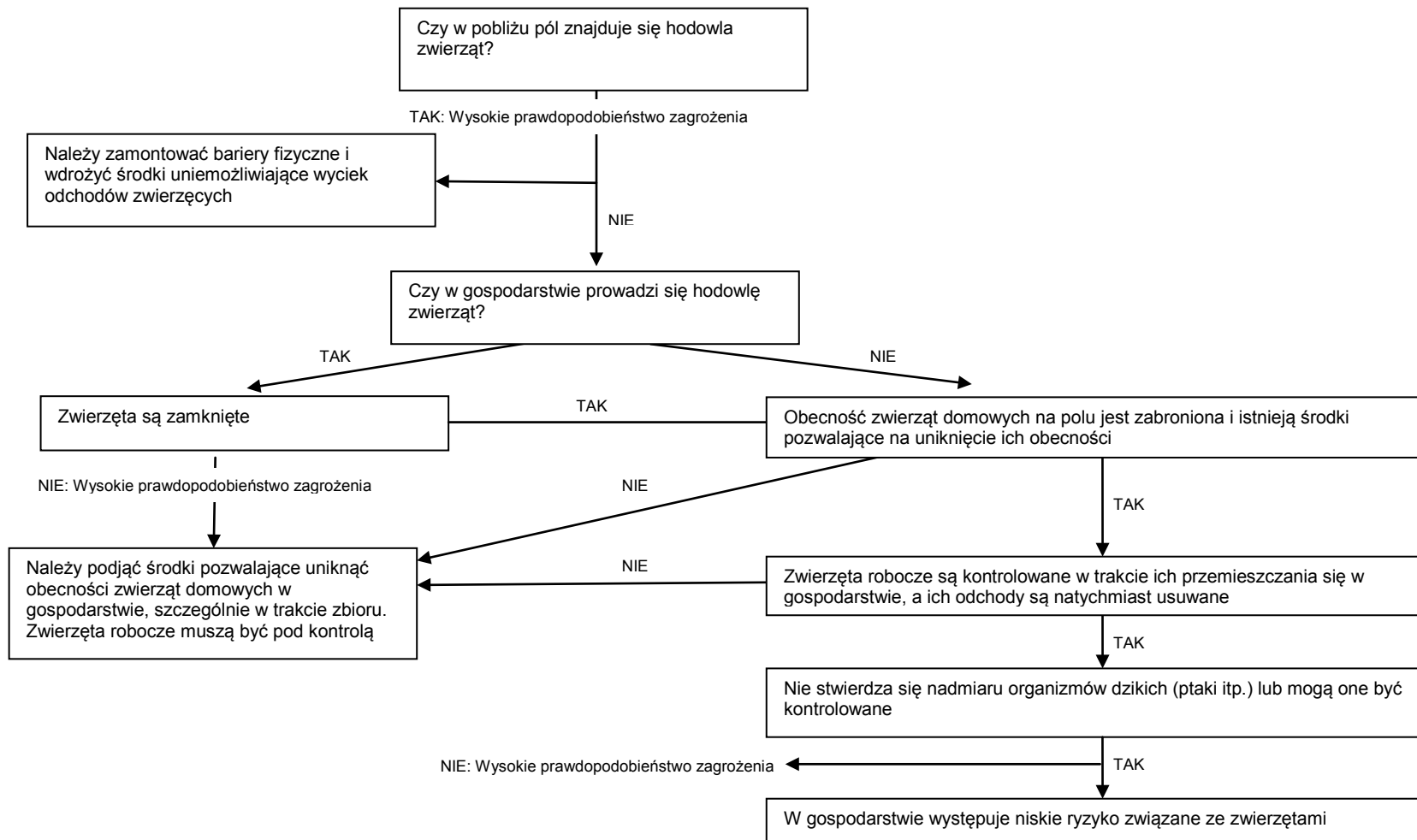
Zwierzęta, ptaki i gady mogą spowodować zanieczyszczenie produktu i materiałów drobnoustrojami, które mogą wywołać choroby u konsumentów i pracowników. Niezbędne jest podjęcie wszelkich środków uniemożliwiających dostęp zwierząt do produktu w gospodarstwie, podczas zbiorów oraz podczas dalszych procesów poza gospodarstwem, łącznie z transportem.

Poniżej przedstawiono podstawowe drzewo decyzyjne odnoszące się do obecności zwierząt podczas zbioru

WERSJA POLSKA

W przypadku wątpliwości proszę sprawdzić wersję angielską

Drzewo decyzyjne do ustalenia zagrożeń spowodowanych obecnością zwierząt podczas zbioru

120321_gg_ifa_cpcc_cb_pl_v4_0-1

Tłumaczenie: Dorota Tomala, weryfikacja: Barbara Rzepecka.
Zatwierdzone przez Polską Techniczną Grupę Roboczą ds. GLOBALG.A.P.

WERSJA POLSKA

W przypadku wątpliwości proszę sprawdzić wersję angielską

Należy unikać tworzenia miejsc atrakcyjnych dla zwierząt, gryzoni i ptaków. W tym celu wszystkie produkty odrzucone muszą być przykryte lub zabrane z sektora, w którym następuje zbiór. Wszystkie produkty podejrzane o to, że miały kontakt z gryzoniami, zwierzętami, ptakami lub płazami muszą być odrzucone i nie nadają się do konsumpcji jako produkty świeże. W obszarach wykorzystywanych do magazynowania / przechowywania zebranych produktów muszą być wdrożone systemy kontroli szkodników.

3.2.3 Stosowanie obornika do nawożenia roślin uprawnych i warunki przechowywania obornika w gospodarstwie

Obornik i inne nawozy naturalne, ze względu na ich pochodzenie są potencjalnym źródłem zanieczyszczeń mikrobiologicznych. Z tego względu wykorzystywanie tego typu nawozów powinno być odpowiednio kontrolowane, w celu uniknięcia możliwości zanieczyszczenia mikrobiologicznego. Podczas zbiorów szczególną uwagę należy zwrócić na następujące aspekty:

1. Rośliny rosnące w ziemi lub blisko niej są najbardziej narażone na patogeny, które mogą przeżywać w glebie. Rośliny nisko rosnące, które w czasie nawadniania lub obfitych opadów deszczu mogą być ochlapane wodą z ziemią, również są narażone, ponieważ patogeny obecne w oborniku mogą przetrwać w glebie. Generalnie produkt, którego jadalne części nie mają kontaktu z glebą jest mniej narażony na zanieczyszczenie, pod warunkiem, że produkt, który miał kontakt z ziemią (np. spady) nie będzie traktowany jako zbiór.
2. Należy maksymalnie wydłużyć czas pomiędzy zastosowaniem obornika a zbiorem świeżych owoców i warzyw. Nieprzetworzone nawozy organiczne nie powinny być używane na 60 dni przed okresem zbioru.
3. Unikaj możliwości zanieczyszczenia pochodzącego z obornika z sąsiednich pól. Szukaj wycieków lub zanieczyszczeń pochodzących z kanałów nawadniających/rowów melioracyjnych. Obfite opady deszczu na przyzmy obornika mogą skutkować wyciekami na obszary, na których następuje zbiór.
4. Zbiorników z obornikiem lub miejsc jego obróbki nie lokalizuj w sąsiedztwie obszarów, na których prowadzi się produkcję świeżych owoców i warzyw lub przechowuje narzędzia do zbiorów i opakowań.
5. Maszyny do zbioru takie jak traktory, ciężarówki, transportery nie mogą wcześniej przejeżdżać przez obszary, na których znajduje się obornik. Każde urządzenie, które miało kontakt z nieprzetworzonym obornikiem (traktory, narzędzia), musi być wyczyszczone przed dopuszczeniem do obszaru zbioru.

3.2.4 Stan zdrowia i higiena ludzi (pracowników)

Właściwa higiena pracowników jest kluczowym elementem bezpieczeństwa żywności w każdym procesie produkcji świeżych owoców i warzyw. Można ułatwić pracownikom utrzymywanie właściwej higieny poprzez zapewnienie:

- Urządzeń sanitarnych
- Informacji oraz szkoleń w zakresie higieny i stanu zdrowia – dotyczy to wszystkich pracowników
- Nadzorowania przestrzegania instrukcji

3.2.4.1 Infrastruktura dla pracowników

W celu spełnienia podstawowych wymagań higienicznych pracownicy muszą mieć dostęp do odpowiednich instalacji i urządzeń.

- a) Sanitariaty na polu. Pracownicy na polu powinni mieć dostęp do odpowiednich urządzeń sanitarnych w celu zapobiegania zagrożeniom. Lokalizacja i system toalet stosowanych na polu będzie uzależniony od lokalnych przepisów prawnych, ale podstawowe zalecenia dla sanitariatów na polu są następujące:
 - Urządzenia muszą być łatwo dostępne dla wszystkich pracowników oraz pracownicy muszą mieć pozwolenie na korzystanie z toalety zawsze wtedy, gdy trzeba
 - Sanitariaty muszą być w dobrym i czystym stanie w celu uniknięcia niebezpieczeństwa zanieczyszczenia gleby, wody, upraw oraz samych pracowników
 - W sanitariatach muszą znajdować się znaki wskazujące konieczność umycia rąk po korzystaniu z toalety
 - Usuwanie nieczystości z sanitariatów musi odbywać się w sposób niepowodujący zanieczyszczenia upraw, terenu, produktu lub materiałów

Tłumaczenie: Dorota Tomala, weryfikacja: Barbara Rzepecka.

Zatwierdzone przez Polską Techniczną Grupę Roboczą ds. GLOBALG.A.P.

WERSJA POLSKA

W przypadku wątpliwości proszę sprawdzić wersję angielską

b) Mycie rąk

- Pracownicy muszą mieć dostęp do czystej wody oraz mydła
- Woda może być przechowywana w zamkniętych zbiornikach z kranem, w zacienionym miejscu
- Woda musi być zmieniana codziennie
- Zbiorniki muszą być często gruntownie myte, stosownie do warunków specyficznych dla gospodarstwa

3.2.4.2 Informacje oraz szkolenia w zakresie higieny i stanu zdrowia wszystkich pracowników

Wszyscy pracownicy oraz osoby z nadzoru muszą otrzymać instrukcje oraz przeszkolenie w zakresie podstaw higieny.

a) Podstawowy zestaw instrukcji musi obejmować następujące punkty:

- Jak myć ręce
- Kiedy myć ręce
- Jak postępować w przypadku skaleczenia i ran
- Co robić w przypadku krwawienia
- Znaki zakazujące jedzenia, palenia, żucia gumy i plucia na polu
- Korzystanie z toalety
- Jak wykryć niehigieniczne warunki na polu (ptaki, gryznie i ślady ich obecności, zwierzęta domowe, jak postępować ze śmieciami)

b) Szkolenie musi obejmować, jako minimum postępowanie z konkretnym produktem oraz pakowanie w higienicznych warunkach.

Osoby z nadzoru powinny być przeszkolone również w zakresie rozpoznawania symptomów chorób i sposobu postępowania w takich przypadkach. Do zadań osób z nadzoru należy włączyć sprawdzanie czy stosowane są zasady higieny oraz instrukcje.

4. MATERIAŁY

4.1. Opakowania i narzędzia do zbioru

- Muszą być utrzymane w czystym stanie oraz w dobrych warunkach, tak aby nie mogły spowodować zanieczyszczenia lub zniszczenia produktu.
- Pracownicy powinni być przeszkoleni, tak aby używać tylko tych kontenerów i narzędzi, które są czyste i dobrze utrzymane. Pomiędzy okresami zbioru należy w miarę możliwości usuwać kurz i brud z przyczep i opakowań.
- Wszystkie opakowania i narzędzia podejrzane o to, że miały kontakt z obornikiem lub ludzkimi / zwierzęcymi fekaliami, krwią lub ptasimi odchodami muszą być przed użyciem umyte i zdezynfekowane
- Pojemniki do zbioru nie powinny być wykorzystywane do przenoszenia żadnych innych materiałów lub substancji, tylko do zebranych owoców i warzyw. Pracownicy powinni być w tym zakresie przeszkoleni.
- Pojemniki na odpady, produkty odrzucone oraz substancje niejadalne lub niebezpieczne, powinny być specjalnie oznaczone. Nie mogą być używane do przechowywania świeżych owoców lub warzyw lub materiałów opakowaniowych.

Tłumaczenie: Dorota Tomala, weryfikacja: Barbara Rzepecka.
Zatwierdzone przez Polską Techniczną Grupę Roboczą ds. GLOBALG.A.P.

120321_gg_ifa_cpcc_cb_pl_v4_0-1

WERSJA POLSKA

W przypadku wątpliwości proszę sprawdzić wersję angielską

4.2. Maszyny i sprzęt do zbioru

- Jeśli do zbioru wykorzystuje się maszyny, powinny być odpowiednio kalibrowane oraz utrzymane w sposób zapobiegający fizycznemu zniszczeniu produktów.
- Urządzenia powinny być codziennie przeglądane w celu upewnienia się, że wewnątrz nie pozostały resztki produktu
- Maszyny do zbioru powinny być czyszczone i myte zgodnie z zaleceniami producentów i specyficznymi warunkami pracy

4.3. Transport

- Urządzenia do transportu świeżych i zapakowanych owoców i warzyw nie powinny być używane do transportu substancji zagrażających higienie
- Wszystkie urządzenia powinny być odpowiednio wyczyszczone, a tam gdzie to konieczne, zdezynfekowane w celu uniknięcia zanieczyszczenia
- Nigdy nie wolno używać urządzeń brudnych lub zanieczyszczonych pozostałościami poprzedniego produktu

4.4. Tymczasowe przechowywanie zebranych produktów

- Zebrane produkty muszą być zawsze przechowywane w czystych miejscach
- Zebrane produktu muszą być chronione przed ciepłem, zwierzętami lub innymi źródłami możliwych zanieczyszczeń
- Należy prowadzić kontrolę szkodników

5. BIBLIOGRAFIA

1. Departament Rolnictwa, Rybołówstwa i Leśnictwa, Australia: Wytyczne dla bezpieczeństwa żywności odnośnie świeżych owoców i warzyw, II wyd.,
2. EEC: Rozporządzenie nr 852/2004 PEiR z dnia 29 kwietnia 2004 w sprawie higieny produktów żywnościowych
3. FAO: Kodeks higieny dla świeżych owoców i warzyw CAC/RCP 53-2003, Codex Alimentarius,
4. Fundación para el Desarrollo Frutícola: Guía de Buenas Prácticas de higiene en frutas y vegetales, 2000 Chile.
5. Departament Zdrowia i Opieki Społecznej USA, Ośrodek Centrum Bezpieczeństwa Żywności i Nauk Stosowanych Żywienia: Wytyczne w sprawie minimalizacji zagrożeń mikrobiologicznych dla świeżych owoców i warzyw, Październik, 1998.

WERSJA POLSKA

W przypadku wątpliwości proszę sprawdzić wersję angielską

Załącznik CB. 2 WYTYCZNE GLOBALG.A.P. / ODPOWIEDZIALNE WYKORZYSTANIE WODY

Ryzyko	Problem		Stan	Działanie
Fizyczne	Niedobór wody	Czy w basenie rzeki lub na obszarze zlewni wód występuje niedobór wody ze względu na zbyt intensywną eksploatację źródeł wody? Czy niedobór wody może wpływać na bieżące lub planowane wykorzystanie wody przez producenta? Czy producent może znacząco przyczynić się do niedoborów wody na obszarze zlewni wód powierzchniowych lub może to robić w przyszłości?		
	Występowanie suszy	Czy w basenie rzeki lub na obszarze zlewni wód wysycha woda ze względu na nieregularne opady? Czy zjawisko to może wpływać na wykorzystanie wody przez producenta? Jak elastyczny jest sposób wykorzystania wody w gospodarstwie? Czy zjawisko to może wpływać na aspekty środowiskowe, socjalne i / lub kulturowe?		
	Występowanie powodzi	Czy w basenie rzeki lub na obszarze zlewni wód występują powodzie z powodu nieregularnych opadów deszczu lub zarządzania wodą? Czy zjawisko to może wpływać na działalność producenta? Czy zjawisko to może wpływać na aspekty środowiskowe, socjalne i / lub kulturowe?		
	Zanieczyszczenie wody	Czy basen rzeki lub obszar zlewni wód są zanieczyszczone? Czy istniejące lub potencjalne źródła zanieczyszczenia znajdują się w górnym biegu [rzek, strumieni itp. przyp. tłum.] lub są zlokalizowane w tym samym obszarze wód gruntowych co [gospodarstwo] producenta? Czy zanieczyszczenie może wpływać na działalność producenta? Czy zanieczyszczenia wpływają na aspekty środowiskowe, socjalne i / lub kulturowe?		
	Alternatywne źródła wody	Czy istnieją alternatywne, nie eksploatowane nadmiernie i/lub nieskażone źródła wody nadające się do wykorzystania? Czy producent może regularnie korzystać z dostępu do tej wody? Czy producent może dostać przydział na tę wodę w sytuacjach nadzwyczajnych (susza, zanieczyszczenie itp.)? Czy istnieją (nowe) mechanizmy magazynowania do stosowania w sytuacjach nadzwyczajnych? Jaki wpływ na środowisko mają alternatywne źródła wody lub systemy magazynowania wody?		
Wynikające z przepisów	Przydział na wodę i schemat zarządzania wodą	Czy basen rzeki lub obszar zlewni wód są zarządzane zgodnie z planem lub schematem? Czy ten plan lub schemat został skonsultowany z opinią publiczną, zainteresowanymi stronami i został zatwierdzony przez właściwy urząd wodny? Czy plan został wdrożony i jest regularnie aktualizowany? Czy plan lub schemat obejmuje wykorzystanie wody przez producenta? Jeśli nie, to czy korzystanie z wody przez producenta jest spójne z przydziałem i schematem zarządzania? Czy plan w wystarczającym stopniu uwzględnia aspekty środowiskowe, socjalne i / lub kulturowe?		

120321_gg_ifa_cpcc_cb_pl_v4_0-1

Tłumaczenie: Dorota Tomala, weryfikacja: Barbara Rzepecka.
Zatwierdzone przez Polską Techniczną Grupę Roboczą ds. GLOBALG.A.P.

WERSJA POLSKA

W przypadku wątpliwości proszę sprawdzić wersję angielską

Ryzyko	Problem		Stan	Działanie
	Pozwolenie na pobór wody	Czy istnieje procedura uzyskania pozwolenia na pobór wody? Czy producent posiada odpowiednie pozwolenie na pobór wody? Czy to pozwolenie współdziała z innymi pozwoleniami (na pobór wody)?		
	Pobór wody bez zezwolenia	Czy producent pobiera (częściowo) wodę bez odpowiedniego zezwolenia? Czy inni użytkownicy korzystają z wody bez odpowiedniego zezwolenia? Czy nieupoważniony pobór wody może wpłynąć na pozwolenie na pobór wody przez producenta lub samo jego korzystanie z wody? Czy nieupoważniony pobór wody wpływa na aspekty środowiskowe, socjalne i / lub kulturowe?		
	Priorytetowe korzystanie	Czy w basenie rzeki lub na obszarze zlewni wód znajdują się priorytetowi użytkownicy wody? Na którym miejscu znajduje się producent w stosunku do innych użytkowników wody? Czy są przewidziane specjalne rozporządzenia na wypadek sytuacji ekstremalnych (susza, zanieczyszczenie itp.)? Czy istnieje ryzyko dla poboru wody przez producenta przy uwzględnieniu priorytetowych użytkowników wody i ekstremalnych sytuacji? Czy pozwolenie może być cofnięte w celu zaopatrzenia w wodę użytkowników priorytetowych?		
Związane z reputacją	Konflikt w sprawie wody	Czy basen rzeki lub obszar zlewni wód gruntowych przekracza granice krajowe, regionalne, lokalne lub kulturowe / etniczne? Czy na obszarze basenu rzeki lub zlewni wód występują konflikty w sprawie wody? Jakie są ich powody? Czy konflikty te zostały rozwiązane w procesie dialogu? Czy producent jest włączony w konflikty w sprawie wody na tym konkretnym obszarze lub w innym miejscu geograficznym, w którym prowadzi działalność? Czy inni użytkownicy wody są zaangażowani w konflikty w sprawie wody na obszarze basenu rzeki, zlewni wód lub na pobliskich terenach?		
	Aspekty środowiskowe	Jak wygląda bieżąca sytuacja w zakresie zasobów słodkiej wody w basenie rzeki lub na obszarze zlewni wód? Jakie są trendy środowiskowe i różnorodność biologiczna na obszarze zlewni? Czy trendy środowiskowe mogą negatywnie wpływać na działalność producenta? Czy korzystanie z wody przez producenta w istotny sposób wpływa, bezpośrednio lub pośrednio, na kluczowe elementy środowiska lub różnorodność biologiczną? Czy producent opracował (publiczne) oświadczenie lub plan w sprawie środowiska? Czy plan ten stanowi odpowiedź na konflikty środowiskowe związane z wodą lub wzrastające niepokoje? Czy plan jest wdrożony, podlega auditowi i jest regularnie aktualizowany? Czy plan jest powszechnie dostępny?		

120321_gg_ifa_cpcc_cb_pl_v4_0-1

Tłumaczenie: Dorota Tomala, weryfikacja: Barbara Rzepecka.
Zatwierdzone przez Polską Techniczną Grupę Roboczą ds. GLOBALG.A.P.

WERSJA POLSKA

W przypadku wątpliwości proszę sprawdzić wersję angielską

Ryzyko	Problem		Stan	Działanie
	Aspekty społeczne	Jak wygląda obecna sytuacja społeczna związana z wodą (dostęp do wody pitnej i odpowiednich urządzeń sanitarnych itp.) na obszarze zlewni wód? Jakie są trendy społeczne w stosunku do tych aspektów? Czy wymagania lub żądania społeczne mogą negatywnie wpływać na działalność producenta? Czy korzystanie z wody przez producenta znacząco wpływa, w sposób bezpośredni lub pośredni, na dostęp mieszkańców do wody pitnej i urządzeń sanitarnych? Czy producent opracował (publiczne) oświadczenie i / lub plan w tym zakresie? Czy plan ten odpowiada na konflikty lub wzrastające niepokoje dotyczące wykorzystania wody? Czy plan został wdrożony, podlega audytowi i jest regularnie aktualizowany? Czy plan jest powszechnie dostępny?		
Związane z reputacją	Aspekty kulturowe	Jakie są kluczowe elementy kulturowe związane z wodą na obszarze zlewni wód powierzchniowych? Jak one się zmieniają? Czy wymagania lub żądania kulturowe mogą negatywnie wpływać na działalność producenta? Czy korzystanie z wody przez producenta znacząco wpływa, w sposób bezpośredni lub pośredni, na dziedzictwo kulturowe obszaru zlewni wód powierzchniowych? Czy producent opracował (publiczne) oświadczenie i / lub plan w tym zakresie? Czy plan ten odpowiada na konflikty lub wzrastające niepokoje dotyczące wykorzystania wody? Czy plan został wdrożony i jest regularnie audytowany i aktualizowany? Czy plan jest powszechnie dostępny?		
	Zarządzanie wodą w gospodarstwie	Czy korzystanie z wody w gospodarstwie jest zgodne z planem? Czy plan uwzględnia dotychczasowe, bieżące i przyszłe korzystanie z wody? Czy plan obejmuje działania zapewniające zrównoważone i wydajne korzystanie z wody? Czy plan odpowiada na konflikty lub wzrastające niepokoje dotyczące zarządzania wodą w gospodarstwie? Czy plan został wdrożony i jest regularnie audytowany i aktualizowany? Czy plan jest powszechnie dostępny?		
Finansowe	Finansowanie	Czy producent wymaga regularnego lub nieregularnego zewnętrznego finansowania? Czy (obecni lub potencjalni) inwestorzy uwzględniają w swoich szacunkach dotyczących finansowania, kryteria związane z wodą? Czy są jakieś specjalne aspekty (np. plan zarządzania wodą, pozwolenie na użytkowanie wody) wymagane przez inwestorów? Czy inwestorzy ustalili wartości progowe dla zgodności z kryteriami związanymi z wodą?		
	Ubezpieczenie	Czy producent ubezpieczył swoją działalność? Czy (obecni lub potencjalni) ubezpieczyciele uwzględniają w swoich szacunkach kryteria związane z wodą? Czy są jakieś specjalne aspekty (np. plan gospodarki wodnej, pozwolenie na użytkowanie wody) wymagane przez firmy ubezpieczeniowe? Czy firmy ubezpieczeniowe ustaliły wartości progowe dla zgodności z kryteriami związanymi z wodą?		

120321_gg_ifa_cpcc_cb_pl_v4_0-1

Tłumaczenie: Dorota Tomala, weryfikacja: Barbara Rzepecka.
Zatwierdzone przez Polską Techniczną Grupę Roboczą ds. GLOBALG.A.P.

WERSJA POLSKA

W przypadku wątpliwości proszę sprawdzić wersję angielską

Ryzyko	Problem		Stan	Działanie
	Cena wody	Czy producent płaci za pobór wody? Jak ustalono tę cenę / podatek / stawkę? Czy obejmuje ona koszty operacyjne i koszty zewnętrzne (środowiskowe)? Czy system opłat jest stabilny, przewidywalny i przejrzysty? Jakiek jest prawdopodobieństwo, że ceny wody będą regularnie lub nieregularnie wzrastały?		

WERSJA POLSKA

W przypadku wątpliwości proszę sprawdzić wersję angielską

ZAŁĄCZNIK CB. 3 WYTYCZNE GLOBALG.A.P. / ZESTAW ŚRODKÓW W RAMACH INTEGROWANEJ OCHRONY ROŚLIN (IOR)

1. Wprowadzenie

Dokument stanowi zestaw działań alternatywnych w ramach IOR, które mogą być zastosowane w komercyjnej produkcji roślin rolniczych i ogrodniczych. Został on opracowany w celu wskazania niezbędnych działań zmierzających do wdrożenia IOR. Ze względu na naturalne różnice w rozwoju organizmów szkodliwych na różnych roślinach i na różnych obszarach, nie było możliwe opracowanie modelu specyficznego dla każdej sytuacji objętej Integrowaną Ochroną Roślin. Dlatego lista przedstawionych tu aspektów i przykładów nie jest wyczerpująca, ale jest ukierunkowana na wdrożenie IOR w warunkach lokalnych. Jest to istotna uwaga, ponieważ każdy wdrożony system IOR musi uwzględniać lokalne uwarunkowania fizyczne (klimatyczne, topograficzne itp.), biologiczne (kompleks szkodników, kompleks ich naturalnych wrogów itp.) i ekonomiczne (dostęp do wsparcia finansowego lub jego brak, wymagania wszystkich krajów - importerów itp.).

1.1. Definicja

Integrowana Ochrona Roślin (IOR) oznacza kompleks celowo dobranych i wzajemnie uzupełniających się działań, mających na celu zapobieganie pojawieniu się oraz ograniczenie liczebności i zahamowanie rozwoju populacji już występujących organizmów szkodliwych, z racjonalnym wykorzystaniem wszystkich dostępnych metod zwalczania, przy czym decyzje o zastosowaniu środków ochrony roślin oraz inne działania interwencyjne są podejmowane na podstawie analizy faktycznego zagrożenia oraz ekonomicznego progu szkodliwości. Celem jest wyeliminowanie lub złagodzenie ewentualnych skutków ubocznych dla zdrowia ludzi oraz środowiska. W Integrowanej Ochronie Roślin kładzie się nacisk na poprawę zdrowotności roślin, przy możliwie jak najmniejszej ingerencji w agro-ekosystemy, zalecając wykorzystanie w pierwszej kolejności naturalnych procesów ograniczania liczebności organizmów szkodliwych. (**Międzynarodowy Kodeks Postępowania w Zakresie Dystrybucji i Stosowania Pesticydów, FAO 2002**).

1.2. Cel

Celem stosowania IOR w ramach GLOBALG.A.P. jest zapewnienie zrównoważonej produkcji obejmującej ochronę roślin. Można to osiągnąć poprzez zintegrowanie i zastosowanie wszystkich dostępnych metod kontroli i sposobów zwalczania organizmów szkodliwych, włącznie z racjonalnym stosowaniem środków chemicznych.

Ostatnie słowo w angielskiej nazwie IOR (IPM - Integrated Pest Management) oznacza „zarządzanie”. Ma to zasadnicze znaczenie, ponieważ sugeruje konieczność posiadania wiedzy na temat problemów i nasilenia ich występowania. W przypadku zarządzania organizmami szkodliwymi, informacje takie można uzyskać jedynie poprzez stosowanie standardowych systemów monitoringu organizmów szkodliwych.

1.3. Zakres

W dokumencie wymieniono metody, które mogą być wykorzystane w celu wdrożenia trzech podstawowych filarów IOR, którymi są zapobieganie, monitoring oraz zwalczanie sprawców chorób, szkodników i chwastów w uprawach owoców i warzyw. Niniejszy zestaw narzędzi został opracowany w celu dostarczenia przykładów różnych metod, które producent może wziąć pod uwagę przy opracowywaniu własnych programów IOR. Dokument nie został zaplanowany jako wyczerpujący, a ostateczny tekst w sprawie narzędzi IOR będzie regularnie aktualizowany.

Tłumaczenie: Dorota Tomala, weryfikacja: Barbara Rzepecka.
Zatwierdzone przez Polską Techniczną Grupę Roboczą ds. GLOBALG.A.P.

WERSJA POLSKA

W przypadku wątpliwości proszę sprawdzić wersję angielską

Bogactwo gatunków roślin uprawianych w różnych rejonach świata wymaga stosowania rozmaitych kombinacji metod IOR. Jednak filozofia IOR ma charakter rodzajowy i uniwersalny. IOR musi być rozważana jako elastyczny system, który powinien być dostosowany do lokalnych warunków (fizycznych, biologicznych i ekonomicznych), w których konkretna roślina uprawiana jest na określonym obszarze. Dlatego było niemożliwe opracowanie jednego, uniwersalnego modelu IOR, nadającego się do wykorzystywania w każdej sytuacji. Zatem wykaz podanych w dokumencie przykładów należy traktować jako wytyczne. Lista ta nie jest i nie może być kompletna, ale jest wystarczająca dla producentów jako przewodnik do opracowania i wdrożenia zindywidualizowanego programu IOR.

Producenci przynajmniej raz w roku powinni krytycznie ocenić stosowane przez siebie praktyki ochrony roślin oraz systematycznie poddawać ocenie możliwości zastosowania w swojej produkcji różnorodnych praktyk IOR. Lokalni lub regionalni specjaliści będą w stanie przeanalizować plany IOR w odniesieniu do gatunków organizmów szkodliwych typowych dla danego obszaru i roślin, aby zweryfikować, które z praktyk IOR lub ich kombinacji będą najlepsze. Tego typu doświadczenia są bardzo użyteczne dla producentów działających na tym samym obszarze, a także w innych podobnych warunkach na świecie, przyczyniając się do doskonalenia ich działań w ramach IOR.

1.4. Trzy filary IOR

GLOBALG.A.P. ustala trzy chronologiczne etapy wśród technik IOR, które są zgodne z zasadami IOBC:

(1) ZAPOBIEGANIE

Maksymalny wysiłek należy włożyć w profilaktyczne zapobieganie problemom ze szkodnikami, chorobami i chwastami, aby uniknąć potrzeby interwencji. Oznacza to konsekwentne stosowanie na poziomie gospodarstwa technik uprawy i działań zapobiegających lub ograniczających przypadki wystąpienia oraz namnażania się populacji organizmów szkodliwych. W przypadku niektórych systematycznie pojawiających się organizmów szkodliwych (Stern i in. 1959; Pringle 2006) może to obejmować zapobiegawcze zwalczanie organizmów szkodliwych, łącznie z wykonaniem oprysku.

(2) MONITORING I OCENA

Monitoring oznacza systematyczną inspekcję roślin uprawnych oraz ich otoczenia pod kątem obecności agrafaga, stadium rozwojowego (jaja, larwa itp.) i nasilenia (poziom populacji, poziom inwazji), a także lokalizacji organizmów szkodliwych. Jest to jedno z najbardziej istotnych działań IOR, ponieważ informuje producenta o pojawieniu się oraz liczebności organizmów szkodliwych na uprawianych przez niego roślinach. Pozwala to producentowi podjąć decyzję o zabiegu i wybrać najbardziej odpowiednią metodę interwencji. Świadczy to o tym jak istotną częścią programu IOR jest monitoring i prowadzenie zapisów.

(3) INTERWENCJA

Jeśli monitoring wykazuje, że został osiągnięty próg zagrożenia i wymagana jest interwencja, można zastosować różne techniki IOR, które powinny zapobiec obniżeniu wartości gospodarczej roślin uprawnych lub rozprzestrzenieniu się chorób / chwastów na inne rośliny uprawne. W ramach programu IOR za priorytetowe uznaje się metody inne niż chemiczne, ograniczające ryzyko dla ludzi i środowiska, o ile pozwalają na efektywne zwalczanie organizmów szkodliwych. Jednak większość z nich ma charakter profilaktyczny, takie jak umieszczanie dozowników zakłócających kopulację, ochrona populacji wrogów naturalnych itp. Jeśli dalszy monitoring wskazuje, że podjęte zabiegi zwalczania nie są wystarczające, można rozważyć użycie chemicznych środków ochrony roślin. W takich przypadkach należy przeprowadzić selekcję dostępnych pestycydów dopuszczonych do użycia w IOR oraz stosować je w sposób selektywny.

Tłumaczenie: Dorota Tomala, weryfikacja: Barbara Rzepecka.
Zatwierdzone przez Polską Techniczną Grupę Roboczą ds. GLOBALG.A.P.

120321_gg_ifa_cpcc_cb_pl_v4_0-1

WERSJA POLSKA

W przypadku wątpliwości proszę sprawdzić wersję angielską

W celu wdrożenia IOR w swoim gospodarstwie, producenci muszą zdobyć podstawową wiedzę na temat aspektów IOR, dotyczących uprawianych przez nich roślin na ich terenach. Te podstawowe informacje opisano w sekcji 2.

2. ZAKRES WIEDZY PODSTAWOWEJ

W celu pomyślnego wdrożenia IOR istotne jest posiadanie podstawowej wiedzy w zakresie:

- Najważniejszych szkodników, sprawców chorób i chwastów, które mogą mieć niekorzystny wpływ na uprawiane rośliny
- Potencjalnych strategii, metod i środków umożliwiających zwalczanie tych organizmów szkodliwych.

W tym celu producenci powinni zebrać informacje dotyczące następujących zagadnień:

2.1. Szkodniki, choroby i chwasty

Producenci powinni posiadać następujące informacje:

2.1.1. Wykaz gatunków szkodników, sprawców chorób i chwastów mających znaczenie dla uprawianych gatunków i odmian roślin, z uwzględnieniem konkretnych obszarów, regionów lub krajów

2.1.2. Podstawowe informacje (tablice) na temat biologii istotnych gatunków szkodników, sprawców chorób i chwastów oraz ich wrogów naturalnych, takie jak:

- Informacje o ich cyklu życiowym
 - Różne stadia rozwojowe i przybliżone terminy ich występowania
 - Wymagania dotyczące rozwoju i wzrostu (minimalna temperatura do rozwoju, liczba lotów w sezonie, pora roku w jakiej atakują lub rozwijają się itp.)
 - Miejsca i warunki zimowania (w przypadku szkodników)
- Zdjęcia poglądowe istotnych szkodników (różne stadia rozwojowe), chorób i chwastów oraz zdjęcia powodowanych przez nie typowych zniszczeń
- Zdjęcia poglądowe istotnych wrogów naturalnych (stadia rozwojowe)
- Progi ekonomicznej szkodliwości i progi zagrożenia
- Wiedza na temat organizmów, które mają status organizmów kwarantannowych na docelowych, eksportowych rynkach zbytu.

2.2. Środki ochrony roślin

Producenci powinni mieć następujące informacje:

2.2.1. Wykaz środków ochrony roślin, które zgodnie z prawem mogą być stosowane do ochrony uprawianych przez nich roślin, przed określonymi szkodnikami, chorobami i chwastami

2.2.2. Podstawowe informacje (tablice) na temat:

Tłumaczenie: Dorota Tomala, weryfikacja: Barbara Rzepecka.

Zatwierdzone przez Polską Techniczną Grupę Roboczą ds. GLOBALG.A.P.

WERSJA POLSKA

W przypadku wątpliwości proszę sprawdzić wersję angielską

- Rodziny środków chemicznych
- Sposobu oddziaływania na organizmy szkodliwe (systemiczne, translaminarne, kontaktowe, inhalacyjne, żołądkowe)
- Dawkowania
- Najwyższych Dopuszczalnych Poziomów Pozostałości – MRL (w kraju produkcji i krajach docelowych)
- Związanych z ich użyciem zagrożeń
 - Okres prewencji
 - Okres karencji
- Optymalnych metod wykonania zabiegu
- Optymalnego terminu zabiegu
- Maksymalnej liczby oprysków w sezonie
- Selektywności wobec naturalnych wrogów i owadów zapylających
- Sposobu działania

2.3. Inne metody ochrony

- Podobne informacje powinny być dostępne dla innych metod ochrony

2.4. Szkolenia

Szkolenia odpowiedniego personelu (wewnętrzni specjaliści lub konsultanci zewnętrzni) w zakresie:

- Rozpoznawania szkodników, chorób, chwastów i odpowiednich naturalnych wrogów
- Techniki lustracji roślin na polu oraz monitoringu, łącznie z prowadzeniem zapisów
- Zasad, technik, metod i strategii IOR
- Wiedzy na temat środków ochrony roślin i technik wykonania zabiegu

3. ŚRODKI W RAMACH IOR, KTÓRE MOGĄ BYĆ STOSOWANE PRZED SADZENIEM

Środki prewencyjne i higieniczne są kluczową częścią strategii IOR. Wiele działań zapobiegawczych można podjąć jeszcze przed posadzeniem roślin, co pozwala na uniknięcie lub ograniczenie przyszłych problemów ze szkodnikami, chorobami i chwastami podczas uprawy.

Tłumaczenie: Dorota Tomala, weryfikacja: Barbara Rzepecka.
Zatwierdzone przez Polską Techniczną Grupę Roboczą ds. GLOBALG.A.P.

WERSJA POLSKA

W przypadku wątpliwości proszę sprawdzić wersję angielską

3.1. Ocena ryzyka

Przeprowadź ocenę ryzyka dla pola:

3.1.1. Historia pola

- Jakie rośliny rosły na tym obszarze w ciągu ostatnich 3 lat?
- Jakie problemy ze szkodnikami, chorobami i chwastami występowały w przeszłości na tym obszarze?
- Choć nie zawsze jest to możliwe, doradza się uzyskanie informacji na temat środków ochrony roślin uprzednio stosowanych na tym obszarze:
 - Jakie środki ochrony roślin były stosowane w przeszłości?
 - Czy zastosowane w przeszłości pestycydy mogły:
 - Stworzyć problemy z [przekroczeniem] MRL w uprawianych obecnie roślinach (np. ze względu na kumulację pestycydów w glebie)
 - Spowodować nagłe pojawienie się szkodników lub chorób podczas następnego sezonu (Np. ze względu na zniszczenie wszystkich naturalnych wrogów w przypadku upraw wieloletnich, takich jak drzewa czy winogrona).

3.1.2. Uprawy i roślinność w najbliższym otoczeniu

Oceń potencjalny wpływ sąsiednich upraw i roślinności na uprawiane przez siebie rośliny:

- Jakie praktyki IOR są stosowane na sąsiednich uprawach?
- Jakie pestycydy są stosowane na sąsiednie rośliny oraz jakie jest ryzyko przemieszczenia się (zniesienia) pestycydów?
- Jakie występują potencjalne problemy związane ze szkodnikami i chorobami z powodu sąsiednich upraw i roślinności?

3.1.3. Próbkę gleby i wody

Wykonaj analizę próbek gleby i wody w celu sprawdzenia:

- Obecności chorób i szkodników (łącznie z nicieniami)
- Pozostałości pestycydów, metali ciężkich lub innych toksyn
- Poziomu składników odżywczych w glebie

3.1.4. Analiza i oszacowanie ryzyka

Na podstawie analizy i oceny ryzyka oraz zapisów z monitoringu w poprzednich latach (patrz 4.2) (jeśli dla nowego pola istnieją takie zapisy) określ jakie środki należy podjąć, aby zapobiec lub ograniczyć problemy z istotnymi i wchodzącymi w grę szkodnikami, chorobami i chwastami w odniesieniu do tej konkretnej uprawy.

Tłumaczenie: Dorota Tomala, weryfikacja: Barbara Rzepecka.
Zatwierdzone przez Polską Techniczną Grupę Roboczą ds. GLOBALG.A.P.

WERSJA POLSKA

W przypadku wątpliwości proszę sprawdzić wersję angielską

3.2. Zapobieganie

Tam, gdzie stosowne, dla nowych pól należy rozważyć następujące środki zapobiegawcze:

3.2.1. Gleba

W celu ochrony (gleby) przed szkodnikami, nicieniami, (korzeni) przed chorobami i chwastami, można podejmować następujące działania:

- Zmianowanie zgodnie z planem płodozmianu i w zależności od rodzaju roślin uprawnych
- Roczne odłogowanie w zależności od rodzaju roślin uprawnych
- Dezynfekcję gleby lub podłoża (np. promieniami słonecznymi, fumigacja, parowanie, gorąca woda)
- Pobudzanie i zwiększenie liczby dobroczynnych mikro- i makroorganizmów w glebie
- Przyorywanie lub sprzątanie pozostałości roślin uprawnych (łącznie z owocami w przypadku drzew), w celu ograniczenia przetrwania populacji głównych szkodników i chorób

3.2.2. Woda

Należy podjąć środki zapobiegawcze w celu zapewnienia:

- Czystej wody (spełniającej lokalne przepisy w zakresie szkodników, chorób i pozostałości substancji chemicznych albo ograniczenia ich zawartości, w stosownych przypadkach)
- Optymalnych metod nawadniania i / lub stosowania fertygacji

3.2.3. Rośliny

W celu ograniczenia problemów ze szkodnikami, chorobami, chwastami można podejmować następujące działania zapobiegawcze:

- Wybór optymalnych odmian odpornych
- Stosowanie odpornych podkładek (szczepienie)
- Materiał wyjściowy (nasiona lub rośliny) wolne od szkodników i chorób, co może obejmować badanie na obecność szkodników i patogenów w glebie w strefie korzeniowej
- Optymalne rozmieszczenie roślin lub optymalna gęstość roślin

3.2.4. Klimat

Warunki klimatyczne mogą mieć duży wpływ na rozwój chorób, a także szkodników i chwastów. W związku z tym trzeba rozważyć:

- Zabiegi uprawowe w celu zapobiegania lub ograniczenia rozwoju szkodników i / lub chorób

Tłumaczenie: Dorota Tomala, weryfikacja: Barbara Rzepecka.
Zatwierdzone przez Polską Techniczną Grupę Roboczą ds. GLOBALG.A.P.

WERSJA POLSKA

W przypadku wątpliwości proszę sprawdzić wersję angielską

- Zainstalowanie stacji meteo monitorującej warunki klimatyczne lub subskrypcja informacji lub usług ostrzegania

3.2.5. Wybór odpowiedniego terminu

Przy (pierwszym) pojawieniu się kluczowych szkodników, chorób lub chwastów podczas sezonu uprawowego, należy rozważyć:

- Możliwość wyboru optymalnej daty sadzenia w celu ograniczenia (uniknięcia) problemów z kluczowymi szkodnikami, chorobami, chwastami
- Wybór odmian wcześniej dojrzewających lub odmian o krótkim sezonie, w celu uniknięcia okresów o dużym nasileniu inwazji szkodników lub chorób

3.2.6. Lokalizacja i wybór pola

Przeanalizuj czy sąsiadujące uprawy mogą być źródłem szczególnie niebezpiecznych szkodników lub chorób.

4. ŚRODKI W RAMACH IOR, KTÓRE MOGĄ BYĆ STOSOWANE PODCZAS UPRAWY

4.1. Zapobieganie

Środki zapobiegawcze są istotną częścią programu IOR. Ich celem jest utrzymanie populacji szkodników, chorób i chwastów poniżej progu działania. W każdym przypadku producenci muszą rozważyć najbardziej odpowiednie środki zapobiegawcze, pasujące do ich konkretnej sytuacji, uwzględniające szkodniki, choroby i chwasty istotne dla uprawianych przez nich roślin w ich lokalizacji.

4.1.1. Czystość w gospodarstwie (higiena i dezynfekcja)

Działania higieniczne mają na celu zapobieganie wniknięciu na pole szkodników, chorób i chwastów oraz późniejszemu ich rozprzestrzenianiu się lub przenikaniu do roślin uprawnych

4.1.1.1. Zapobieganie przenoszeniu szkodników, chorób i chwastów przez **nosicieli**–wektory poprzez:

- Identyfikację nosicieli takich jak owady, zwierzęta, szkodniki, gryzonie
- Identyfikację działań zmierzających do ochrony roślin uprawnych przed nosicielami
- Identyfikację chwastów na miedzach lub przylegających obszarach, które mogą być siedliskiem szkodników

4.1.1.2. Zapobieganie przenoszeniu szkodników, chorób i chwastów przez **ludzi** poprzez:

- Rozpoczynanie dnia pracy od zdrowych roślin i obszarów, a następnie przechodzenie do pracy przy roślinach zarażonych
 - Noszenie odpowiedniej odzieży, rękawic, butów, nakryć głowy (w zależności od rodzaju roślin uprawnych)
 - Dezynfekcję rąk, butów, odzieży przed wejściem na pole, szczególnie po wizytacji pól należących do innych producentów (w zależności od rodzaju roślin uprawnych)

Tłumaczenie: Dorota Tomala, weryfikacja: Barbara Rzepecka.
Zatwierdzone przez Polską Techniczną Grupę Roboczą ds. GLOBALG.A.P.

120321_gg_ifa_cpcc_cb_pl_v4_0-1

WERSJA POLSKA

W przypadku wątpliwości proszę sprawdzić wersję angielską

4.1.1.3. Zapobieganie przenoszeniu szkodników, chorób i chwastów przez **sprzęt lub materiały** poprzez:

- Czyszczenie całego wyposażenia (łącznie z maszynami) i wszystkich materiałów po zakończeniu pracy i przed wprowadzeniem ich na nowe pole
- Stosowanie różnych urządzeń i materiałów przypisanych do konkretnych pól (o ile to możliwe), w zależności od rodzaju roślin uprawnych
- Stosowanie czystych pojemników i skrzyń do zbioru

4.1.1.4. Zapobieganie przenoszeniu szkodników, chorób i chwastów przez **resztki roślin**:

- Czyszczenie sadów po przycinaniu, zbiorach, zbieraniu liści lub innych działaniach, w wyniku których powstają resztki organiczne
- Zakaz przechowywania jakichkolwiek resztek roślinnych w pobliżu pola

4.1.1.5. Zapobieganie **znoszeniu pestycydów** przez wiatr z sąsiadujących pól

Umów się i zorganizuj system komunikacji z sąsiadującymi producentami w sprawie eliminowania ryzyka znoszenia pestycydów z ich pól.

4.1.2. Środki uprawowe i techniczne

4.1.2.1. Optymalna pielęgnacja roślin uprawnych (nawożenie, nawadnianie itp.). Pamiętaj, że zbyt duża ilość nawozów może być równie niekorzystna dla ochrony przed szkodnikami jak i zbyt mała ich ilość, ponieważ przenażenie może skutkować powstawaniem wolnych aminokwasów w łyku i drewnie, a to prowadzi do zwiększenia możliwości wystąpienia szkodników np. mszyc. Optymalna pielęgnacja roślin powoduje, że są one zdrowsze i bardziej odporne na atak szkodników i chorób.

4.1.2.2. Stosowanie osłon i zarządzanie mikroklimatem

W przypadku upraw pod osłonami, w celu zapewnienia odpowiedniego mikroklimatu (wilgotność, temperatura, światło, powietrze) stosuj takie środki uprawowe jak przycinanie, odpowiednie stosowanie osłon i zbieranie liści tak, aby zapobiegać lub ograniczać rozwój szkodników i / lub chorób.

4.1.2.3. Systemy uprawy

W celu zapobiegania lub ograniczenia problemów ze szkodnikami, chorobami i chwastami można stosować różne systemy uprawy

- Przykrywaj rośliny uprawne, aby chronić je przed chwastami i stymulować działalność naturalnych wrogów
- Stosuj specjalne systemy uprawy: rośliny mieszane, uprawa pasami, zbiór pasami, permakultura
- Inne praktyki związane z systemami uprawy (ugorowanie obrzeży pola w celu ochrony przed migracją szkodników np. ślimaków)

4.1.2.4. Techniki wykluczania (w przypadku roślin uprawianych pod osłonami)

Szczególnie w przypadku roślin uprawianych pod osłonami w celu wykluczenia niebezpiecznych szkodników można stosować takie techniki jak siatki odporne na owady lub folie redukujące promienie UV w tunelach plastikowych, co ogranicza migrację głównych szkodników, kurtyny powietrzne, podwójne drzwi.

WERSJA POLSKA

W przypadku wątpliwości proszę sprawdzić wersję angielską

4.1.2.5. Mulczowanie

Oceń czy mulczowanie może ograniczyć problemy ze szkodnikami, chorobami i chwastami (okrywy z tworzyw sztucznych, okrywy odbijające promienie, okrywy ze słomy itp.)

4.1.2.6. Inne środki techniczne

- Przeanalizuj jakie inne techniczne środki zapobiegawcze można brać pod uwagę
- Chroń rośliny i produkty przed zniszczeniem mechanicznym

4.1.3. Sterowanie ochroną biologiczną

4.1.3.1. Środki zwiększające populację naturalnych wrogów i zapylaczy na roślinach uprawnych i wokół nich

- Stosuj różne systemy uprawy (rośliny mieszane, uprawa pasami, zbiór pasami, permakultura)
- Stosuj uprawy na granicach (włączając w to żywopłoty) (rośliny wytwarzające pyłek, rośliny produkujące nektar, rośliny, które są alternatywnymi gospodarzami naturalnych wrogów (banker plants))
- Stosuj rośliny okrywowe na polu (rośliny wytwarzające pyłek, rośliny produkujące nektar, rośliny, które są alternatywnymi gospodarzami naturalnych wrogów (banker plants))
- Stosuj antraktanty dla naturalnych wrogów
- Zapewnij miejsca, w których naturalni wrogowie i owady zapylające mogą się ukryć lub założyć gniazda
- Zapewnij źródła pożywienia dla roślin ozimych
- Jeśli niezbędne jest zastosowanie środków chemicznych, stosuj je selektywnie na wybrane miejsca i / lub odpowiednio dobierz termin oprysku
- Stosuj technikę typu push-pull (przyciąganie i zabijanie, stosowanie repelentów)

4.1.3.2. Zapewnienie miejsc gniazdowania dla drapieżnych ptaków w celu ochrony przed gryzoniami

4.1.3.3. Zapobieganie redukcji populacji naturalnych wrogów w wyniku działania pestycydów

- Stosuj selektywne pestycydy, które nie niszczą naturalnych wrogów
- Wykorzystaj selektywne metody aplikacji (obróbka miejscowa, stosowanie doglebowo środków ogólnoustrojowych, substancje wabiące wokół drzew, przyciąganie i zabijanie itp.)

4.2. Monitoring i środki wspierające podejmowanie decyzji

Monitoring jest podstawowym narzędziem ograniczającym liczbę zabiegów przy użyciu chemicznych środków ochrony roślin i stanowi fundament rzetelnego i zrównoważonego programu IOR. Najlepiej, jeśli monitoring jest stosowany w połączeniu ze środkami wspierającymi podjęcie decyzji.

WERSJA POLSKA

W przypadku wątpliwości proszę sprawdzić wersję angielską

4.2.1. Organizacja

- Wyznaczenie osoby odpowiedzialnej za inspekcję pola i jego monitorowanie
- Osoba ta musi ukończyć szkolenie w następującym zakresie:
 - Rozpoznawania gatunków szkodników, sprawców chorób i chwastów
 - Techniki inspekcji i monitoringu
 - Prowadzenia zapisów
- Szkolenie powinno być regularnie powtarzane

4.2.2. Obserwacje

Przygotuj dla swojego gospodarstwa program monitoringu i inspekcji na polu:

- Zidentyfikuj jakie szkodniki, choroby i chwasty powinny być monitorowane i dlaczego
- Ustal w jaki sposób powinny być monitorowane (bezpośrednia obserwacja charakterystycznych części rośliny, pułapki, rośliny wskaźnikowe itp.)
- Ustal w jakich porach roku oraz w jakich fazach rozwoju szkodników należy prowadzić monitoring
- Bierz udział w istniejących systemach monitoringu / ostrzegania
- Ustal częstotliwość monitoringu
- Określ jakie obszary będą jednostkami, na których prowadzi się monitoring
- Ustal ilość pobierania próbek z każdej jednostki monitorowanego obszaru

4.2.3. Przechowywanie zapisów

- Przygotuj arkusze do zapisów (w komputerze lub papierowe) zawierające dane:
 - Identyfikacja monitorowanego pola i rośliny uprawnej
 - Nazwa wskaźnika
 - Data monitoringu
 - Nazwa gatunku monitorowanego szkodnika, sprawcy choroby lub chwastu
 - Liczba próbek
 - Liczba znalezionych objawów
 - Stadium cyklu rozwojowego (w przypadku szkodników)
 - Porównanie z wartościami progowymi
 - Lokalizacja na polu

WERSJA POLSKA

W przypadku wątpliwości proszę sprawdzić wersję angielską

- Podjęta decyzja
- Zapisane na arkuszach dane powinny być archiwizowane, aby umożliwić porównanie zapisów z różnych lat i różnych pól

4.2.4. Systemy ostrzegania i narzędzia wspomagające podejmowanie decyzji

- Stosuj modele prognozowania i systemy wspierające decyzje (np. fenologiczne modele komputerowe sterowane temperaturą, modele stopień – dzień) w połączeniu z informacjami z monitoringu i prognozami pogody
- Stosowanie systemów ostrzegania na całym terytorium

4.2.5. Ocena / podejmowanie decyzji

- Oblicz progi ekonomicznej szkodliwości w celu podjęcia decyzji czy zabieg interwencyjny jest konieczny czy nie
- Dokumentuj decyzje o zastosowaniu zabiegów interwencyjnych
- Na koniec sezonu przeanalizuj zapisy, wyciągnij wnioski i zaplanuj zmiany w programie IOR na następny sezon

4.3. Interwencja

W przypadku konieczności przeprowadzenia zabiegów interwencyjnych można wykorzystać kilka innych metod niż chemiczne. Jeśli niezbędne jest zastosowanie pestycydów, należy minimalizować ich użycie poprzez wykorzystanie optymalnych technik podawania środka oraz zapobieganie wykształceniu się odporności rośliny na pestycydy.

Czasem, gdy występuje potrzeba uzyskania zgodności dla organizmów kwarantannowych, kraje trzecie wprowadzają wymagania fitosanitarne. W takich przypadkach stosowanie środków ochrony roślin może być nieuniknione. Jeśli producent, ze względu na specyficzny organizm kwarantannowy jest zmuszony zastosować chemiczne środki ochrony roślin, musi wykorzystać i przedstawić informacje na temat stosowanych metod zapobiegania i monitoringu, aby uzasadnić konieczność zastosowania środków chemicznych.

4.3.1. Zwalczanie mechaniczne / fizyczne

Zanim producent podejmie decyzję o zastosowaniu metody chemicznej, powinien ocenić możliwość zabicia lub usunięcia niebezpiecznych organizmów szkodliwych za pomocą metod mechanicznych lub fizycznych np:

- W odniesieniu do szkodników:
 - Usuwanie porażonych liści, owoców lub roślin (higiena)
 - Próżniowe usuwanie szkodników (np. *Lygus* spp.)
 - Inne
- W odniesieniu do chorób:
 - Usuwanie zniszczonych i porażonych liści, owoców lub roślin (higiena)

Tłumaczenie: Dorota Tomala, weryfikacja: Barbara Rzepecka.
Zatwierdzone przez Polską Techniczną Grupę Roboczą ds. GLOBALG.A.P.

WERSJA POLSKA

W przypadku wątpliwości proszę sprawdzić wersję angielską

- W odniesieniu do chwastów:
 - Koszenie
 - Ręczne usuwanie chwastów
 - Mechaniczne usuwanie chwastów
 - Inne

4.3.2. Substancje semiochemiczne

Substancje semiochemiczne mogą być w różny sposób wykorzystywane do kontroli szkodników:

- Przyciąganie – i – zabijanie (a.k.a. zwabienie – i – zabijanie), włączając:
 - Pułapki masowe z substancjami semiochemicznymi
 - Rośliny będące pułapkami
 - Metody spryskiwania substancjami przyciągającymi
- Sterylizacja chemiczna (ta metoda może być alternatywą dla Techniki Wypuszczania Sterylnych Owadów - SIT): samce w naturalnie występującej populacji szkodników są przyciągane przez przynętę dodaną do chemosterylantów.
- Repelenty
- Zakłócenia w kojarzeniu

4.3.3. Wzmocniona kontrola biologiczna

W celu zwalczania populacji szkodników lub chorób można wykorzystywać różnych naturalnych wrogów lub substancje pochodzenia mikrobiologicznego:

- Sezonowe uwalnianie (poprzez inokulację lub zalanie) masowo hodowanych naturalnych wrogów do zwalczania niebezpiecznych owadów i roztoczy
- Wykorzystywanie chorobotwórczych wirusów (NPV lub bakulowirusy), grzybów, bakterii lub nicieni do zwalczania niebezpiecznych owadów i roztoczy
- Stosowanie antagonistycznych grzybów lub bakterii do zwalczania chorób korzeni i liści

4.3.4. Technika Wypuszczania Sterylnych Owadów (ang. Sterile Insect Technique – SIT)

Metoda wypuszczania do środowiska na całym danym obszarze wysterylizowanych owadów jest w wielu krajach z powodzeniem wykorzystywana do zwalczania populacji np. owocówek (z rodziny Tephritidae np. Mediterranean Fruitfly: owocarka południówka *Ceratitis capitata*), głównych gatunków Lepidoptera (np. Cma bawełniana: *Pectinophora gossypiella*; owocówka jabłkóweczka, *Cydia pomonella*) oraz głównych gatunków much o istotnym znaczeniu dla weterynarii (np. Mucha śrubowa: *Cochliomyia hominivorax*) poprzez częste uwalnianie masowo hodowanych wysterylizowanych owadów (UWAGA: w przypadku muchy śrubowej i innych uwalnianie są samce i samice owadów), należących do docelowej grupy szkodników.

Tłumaczenie: Dorota Tomala, weryfikacja: Barbara Rzepecka.
Zatwierdzone przez Polską Techniczną Grupę Roboczą ds. GLOBALG.A.P.

WERSJA POLSKA

W przypadku wątpliwości proszę sprawdzić wersję angielską

4.3.5. Stosowanie środków naturalnych

Do zwalczania szkodników, chorób i chwastów można wykorzystywać różnorodne środki naturalne. Również w tym wypadku należy skrupulatnie sprawdzić, czy są one zgodne z podejściem IOR i nie stanowią problemów dla zdrowia lub bezpieczeństwa żywności.

- Oleje (mineralne i roślinne)
- Rośliny (np. naturalne kwiaty pyretrum, azadyrachtyna itp.)
- Mydła
- Ziemia okrzemkowa
- Inne

Uwaga: Należy zwrócić uwagę czy ww. środki są odpowiednio zarejestrowane jako środki ochrony roślin, o ile w kraju produkcji istnieją urzędowe systemy rejestracji.

4.3.6. Chemiczne środki ochrony roślin

W przypadku, gdy niezbędna jest interwencja za pomocą chemicznych środków ochrony roślin, środki te muszą być uprzednio wybrane. W tym celu można skorzystać z wykazu CP CB 8.1.4 Protokołu V3 GLOBALG.A.P. Dalsze przemyślenia powinny obejmować:

4.3.6.1. Systemy ostrzegania i podejmowania decyzji

Aby podjąć optymalną decyzję o terminie i miejscu zabiegu, potrzeba następujących informacji:

- Jaki termin zabiegu jest optymalny do uzyskania maksymalnego oddziaływania na organizmy szkodliwe?
- Informacje nt. okresu prewencji oraz okresu karencji
- Informacje nt. odpowiedniej częstotliwości zabiegów
- Prognoza pogody:
 - Temperatura oraz wiatr w celu uniknięcia problemów podczas oprysku
 - Możliwość opadów deszczu w okresie następującym po oprysku
- Stosowanie modelu prognozowania oraz obserwacja pola w celu określenia czy szkodniki są w najbardziej wrażliwej fazie cyklu życiowego. Może to być istotne dla optymalizacji zabiegu, tak aby uniknąć konieczności jego ponownego wykonania.

WERSJA POLSKA

W przypadku wątpliwości proszę sprawdzić wersję angielską

4.3.6.2. Progi zagrożenia a podjęcie działań

Dokumentowanie progów zagrożenia dla mających znaczenie szkodników, chorób i chwastów

4.3.6.3. Dobór środków (patrz 2.2. Środki ochrony roślin)

- Przed zastosowaniem środków chemicznych, określ jaki jest cel zabiegu: całkowite wyczyszczenie, obróbka miejscowa, korekta populacji, zgodność z naturalnymi wrogami itp. oraz wybierz środek odpowiadający twojemu celowi
- W przypadku stosowania mieszanin środków, określ czy są znane jakieś negatywne skutki takiej mieszaniny, których należałoby unikać

4.3.6.4. Zapobieganie wykształceniu odporności

Wykształcenie odporności na pestycydy (1) ogranicza liczbę dostępnych środków oraz (2) prowadzi zwykle do częstego stosowania wyższych dawek, a co za tym idzie rośnie ryzyko, że zostaną przekroczone Najwyższe Dopuszczalne Poziomy Pozostałości - MRL. Dlatego tak istotne jest przygotowanie planu zapobiegającego wykształceniu odporności na pestycydy.

4.3.6.5. Wykonanie zabiegu

Optymalne stosowanie pestycydów może w znacznym stopniu ograniczyć dawkę środka przy maksymalizacji efektywności zabiegu.

- Wybierz i zastosuj optymalne opryskiwacze (także rodzaj i wielkość dysz) oraz metody:
 - Ciśnienie
 - Szybkość jazdy opryskiwacza
 - Ilość wody
 - pH wody, o ile ma to znaczenie dla danego środka
 - Stosowanie adiuwantów (skuteczne lepy i rozsiewacze)
- Okresowo kalibruj opryskiwacze
- Przechowuj zapisy dotyczące kalibracji
- Stosuj metody selektywne dla naturalnych wrogów

UWAGA: Patrz 4.1.3.1 oraz 4.1.3.3 „Stosowanie selektywnych środków chemicznych, selektywne stosowanie i / lub koordynacja oprysku w czasie, jeśli konieczny jest zabieg chemiczny”.

Oceń możliwość wykorzystania selektywnych metod stosowania środków ochrony roślin, bez zakłóceń populacji naturalnych wrogów i włącz to do programu IOR.
Możliwe sposoby:

Tłumaczenie: Dorota Tomala, weryfikacja: Barbara Rzepecka.
Zatwierdzone przez Polską Techniczną Grupę Roboczą ds. GLOBALG.A.P.

WERSJA POLSKA

W przypadku wątpliwości proszę sprawdzić wersję angielską

- małe ilości, stosowanie elektrostatyczne
- obróbka miejscowa
- obróbka pasami
- obróbka tylko części roślin
- dobór terminu zabiegu w okresie braku aktywności naturalnych wrogów
- oprysk substancjami przyciągającymi
- stosowanie przynęt i pułapek (np. przeciwko muchom owocówkom (Tephritidae))

4.3.6.6. Wyznaczenie osoby odpowiedzialnej za wykonywanie zabiegów środkami ochrony roślin. Osoba ta musi:

- Ukończyć, powtarzane z określoną częstotliwością szkolenie w zakresie stosowania pestycydów
- Posiadać wiedzę nt. kalibracji opryskiwaczy

4.3.6.7. Przeteterminowane środki ochrony roślin

- Przeteterminowane środki ochrony roślin muszą być zabezpieczone, opisane i odebrane przez upoważnioną jednostkę.

4.3.6.8. Puste opakowania po środkach ochrony roślin

- Nie mogą być ponownie wykorzystane
- Muszą być trzy razy przepłukane przed ich usunięciem
- Muszą być przechowywane w bezpieczny sposób
- Muszą być usuwane zgodnie z wymaganiami prawnymi / dobrymi praktykami

5. DZIAŁANIA W RAMACH IOR, KTÓRE MOŻNA ZASTOSOWAĆ PO ZBIORACH

5.1. Obróbka pozbiorcza

Jeżeli wymagana jest obróbka pozbiorcza, należy uwzględnić następujące czynniki:

5.1.1. Wybór metod i środków

- Priorytetem jest stosowanie metod innych niż chemiczne, takich jak ogrzewanie, zamrażanie, napromienianie, mycie, stosowanie CO₂ itp.
- W przypadku konieczności zastosowania chemicznych środków ochrony roślin, trzeba je uprzednio wybrać, przy zachowaniu pierwszeństwa dla środków o krótkim okresie karencji

Tłumaczenie: Dorota Tomala, weryfikacja: Barbara Rzepecka.
Zatwierdzone przez Polską Techniczną Grupę Roboczą ds. GLOBALG.A.P.

WERSJA POLSKA

W przypadku wątpliwości proszę sprawdzić wersję angielską

5.1.2. Metoda zabiegu

W celu zminimalizowania ilości chemicznych środków ochrony roślin należy zadbać aby:

- Opryskiwacze były kalibrowane
- Dawka środka przygotowana przy użyciu kalibrowanego sprzętu do odmierzania

5.1.3. Ewidencja zabiegów

Należy prowadzić ewidencję zabiegów zgodnie z wymaganiami zawartymi w Punktach Kontroli i Kryteriach Zgodności GLOBALG.A.P.

5.2. Magazynowanie i transport

5.2.1. Monitoring

- Poszukiwanie miejsc schronienia gryzoni, ptaków i owadów
- Poszukiwanie śladów ich obecności (odchody, sierść, pióra)
- Przegląd warunków w miejscach załadunku oraz przegląd środków transportu, takich jak ciężarówki i łodzie

5.2.2. Zapobieganie

W celu wyeliminowania szkodników i chorób podczas magazynowania i transportu można stosować metody:

- Opakowanie optymalne dla magazynowania i transportu
- Optymalne warunki magazynowania i transportu
 - Optymalne warunki klimatyczne (temperatura, wilgotność względna, ruch powietrza, wentylacja itp.)
 - Atmosfera (np. ULO)
- Czyste pudełka, skrzynie, pomieszczenia, samochody
- Zapobieganie rozwojowi szkodników (łącznie z gryzoniami) i chorób w przechowywanych produktach np. przy wykorzystaniu technik wykluczania

5.2.3. Interwencja

Podczas magazynowania i transportu można wykorzystywać różne metody kontroli szkodników i chorób:

- Techniki odławiania
- Substancje semiochemiczne
- Biologiczna kontrola szkodników
- Kontrola chemiczna
- Zamrażanie lub podgrzewanie
- Kontrolowana atmosfera
- Inne

Tłumaczenie: Dorota Tomala, weryfikacja: Barbara Rzepecka.
Zatwierdzone przez Polską Techniczną Grupę Roboczą ds. GLOBALG.A.P.

WERSJA POLSKA

W przypadku wątpliwości proszę sprawdzić wersję angielską

MATERIAŁY ŹRÓDŁOWE:

Fundacion para el Desarrollo Frutícola (2ª Ed. 2004): Guia para el Monitoreo de plagas. Santiago de Chile 50pp.
IOBC-OILB, 2004, Wytyczne dla Integrowanej Produkcji. Zasady i wytyczne techniczne. Wyd. 3, Szwajcaria.
Pimentel, D. (ed.), 1997, Techniki ograniczania stosowania pestycydów, korzyści ekonomiczne i dla środowiska. John Wiley & Sons. 444 p.
Pimentel, D. (ed.), 1991, Podręcznik ochrony roślin [zarządzania szkodnikami] w rolnictwie. Vol. II. Wyd. 2. CRC Press, Boca Raton.
PRINGLE, K.L. 2006. Wykorzystanie progów ekonomicznej szkodliwości w ochronie roślin: jabłka w Południowej Afryce. *South African Journal of Science* 102: 201-204.
Stern, V.M., Smith, R.F., Van Den Bosch, R. & Hagen, K.S. (1959). Koncepcja integrowanej kontroli. *Hilgardia* 29, 81-101.
FAO, Międzynarodowy Kodeks postępowania w zakresie dystrybucji i stosowania pestycydów, 2002
EISA: Kodeks integrowanego rolnictwa

WERSJA POLSKA

W przypadku wątpliwości proszę sprawdzić wersję angielską

ZAŁĄCZNIK CB.4 WYTYCZNE GLOBALG.A.P. | STOSOWANIE ŚRODKÓW OCHRONY ROŚLIN W KRAJACH, KTÓRE ZEZWALAJĄ NA EKSTRAPOLACJĘ

Schemat rejestracji w kraju stosowania	Kryteria bezpiecznego stosowania (bezpieczeństwo operatora i środowiska)	Zatwierdzenie środków ochrony roślin do stosowania do ochrony poszczególnych upraw
Nie istnieje schemat rejestracji: może być stosowana pewna kontrola importowanych środków ochrony roślin	Stosowane środki ochrony roślin muszą posiadać wyraźne wytyczne, aby umożliwić użytkownikowi bezpieczne stosowanie środka zgodnie z „Międzynarodowym Kodeksem Postępowania przy Dystrybucji i Stosowaniu Pestycydów” FAO, Rzym 2002	Dozwolone stosowanie ekstrapolowane
Istnieje schemat rejestracji: importowane środki ochrony roślin dopuszczone są do sprzedaży z etykietą (oznakowaniem) kraju pochodzenia. Może to stanowić dodatek do krajowych oznaczeń na środkach ochrony roślin.	Użytkownik środków ochrony roślin, które są importowane bezpośrednio, musi otrzymać wyraźne wytyczne aby umożliwić bezpieczne stosowanie środka. Wytyczne mogą być w formie przetłumaczonej etykiety lub notatki dostarczonej przez dystrybutora.	1. Importowane środki ochrony roślin posiadają etykietę, która odpowiada etykietom zatwierdzonym przez prawo krajowe.
		2. Importowane środki ochrony roślin są oznakowane w sposób, który różni się od zatwierdzonego przez prawo krajowe. W takim przypadku środki ochrony roślin mogą być stosowane na uprawy, dla których posiadają krajowe zatwierdzenie.
		3. Uprawy nie są objęte krajowym oznakowaniem. Ekstrapolowane użycie jest dozwolone, jeśli krajowe schematy nie wykluczają takiej praktyki.

WYJĄTEK:

Jeśli przed zatwierdzeniem środków ochrony roślin, producenci we współpracy z rządem prowadzą próby polowe, producent może uzyskać certyfikat GLOBALG.A.P., pomimo, że część produktu może ulec zniszczeniu lub zostanie wykorzystana do przyszłych badań. Obszary wykorzystywane do tych prób muszą być identyfikowalne oraz oznakowane (powierzchnia). Producent musi również posiadać ważne dokumenty wskazujące, że uczestniczy w oficjalnej próbie polowej zgodnie z przepisami prawnymi obowiązującymi w kraju produkcji. Ponadto muszą istnieć jasne procedury kontrolowania tych prób. Środki ochrony roślin w trakcie prób nie są dopuszczone do stosowania na produkty certyfikowane, a badanie pozostałości środków ochrony roślin nie może wykazać ich obecności w produkcie.

120321_gg_ifa_cpcc_cb_pl_v4_0-1

Tłumaczenie: Dorota Tomala, weryfikacja: Barbara Rzepecka.
Zatwierdzone przez Polską Techniczną Grupę Roboczą ds. GLOBALG.A.P.

WERSJA POLSKA

W przypadku wątpliwości proszę sprawdzić wersję angielską

ZAŁĄCZNIK CB.5 WYTTCZNE GLOBALG.A.P. DO INTERPRETACJI | CB.8.6 – BADANIE POZOSTAŁOŚCI

Punkt kontroli	Interpretacja
CB.8.6.1	<ol style="list-style-type: none"> 1. W każdym przypadku musi być dostępny dowód w postaci wykazu aktualnych MRL dla kraju(-ów)/regionu (nawet jeśli jest to ten sam kraj co kraj produkcji), na którego rynek produkt jest przeznaczony do sprzedaży lub jakakolwiek inna dokumentacja wykazująca, że producent (lub jego bezpośredni klient) posiada taką informację. 2. Jeśli producent wykazuje kontakty z klientami, może to być forma pisma lub innego możliwego do zweryfikowania dowodu. Może to dotyczyć obecnych lub przyszłych klientów 3. Alternatywnie do pkt 2., jeśli producent np. nie wie jeszcze z kim będzie handlował, może uczestniczyć w systemie badania pozostałości, który spełnia najbardziej rygorystyczne MRL (lub wprowadza tolerancje, o ile takie istnieją i są różne) w kraju lub regionie, do którego zamierza sprzedać produkt. Jeśli dla tego regionu istnieje zharmonizowany MRL, to (producent) musi go spełnić. Jeśli producent sprzedaje swoje produkty w kraju produkcji, nadal musi być dostępny aktualny wykaz (krajowy) MRL, jak wskazano w punkcie 1. 4. W przypadku próby spełnienia wymagań odnośnie MRL obowiązujących na różnych rynkach (np. jednoczesna produkcja na rynek krajowy, USA i EU) dla różnych partii produktu, wymagana jest wewnętrzna segregacja i identyfikowalność certyfikowanych produktów, mimo, że w każdym przypadku muszą być spełnione wymagania prawne UE dla całej uprawy. 5. Ten punkt kontroli musi odsyłać do informacji podanej przy rejestracji producenta oraz każdej aktualizacji danych wysyłanych do jednostki certyfikującej, od momentu rejestracji, np. w celu weryfikacji czy producent sprzedaje swój produkt wyłącznie na rynek krajowy i czy deklaruje to w formularzu rejestracji.
CB.8.6.2	<ol style="list-style-type: none"> 1. Należy uzyskać wytyczne producentów środków ochrony roślin/organizacji producenckich lub doradców technicznych na temat dostosowania metod produkcji (np. w celu wydłużenia okresu karencji), które są konieczne do uwzględnienia bardziej rygorystycznych MRL. 2. Jeśli producent sprzedaje swój produkt wyłącznie na rynku krajowym i deklaruje to w formularzu rejestracji, ten punkt kontroli jest uważany za spełniony (od momentu, gdy przepisy dot. GAP, takie jak okresy karencji, dawki itp. w kraju produkcji pokrywają się z tym punktem). 3. Ten punkt kontroli musi odsyłać do informacji podanej przy rejestracji producenta oraz każdej aktualizacji danych wysyłanych od momentu rejestracji.
CB.8.6.5	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zgodnie z oceną ryzyka dostępny jest plan pobierania próbek obejmujący co najmniej następujące minimalne wymagania: <ul style="list-style-type: none"> o określenie częstotliwości pobierania próbek (np. 1 próbka na x kg / kawałków, paczek lub próbka na tydzień / miesiąc / rok itp.) o opis metody analizy (GCMS-MS, LCMS-MS, specyficzne metody, ...) Ocenę ryzyka wykonuje się co najmniej raz w roku. 2. Plan pobierania próbek przygotowany zgodnie z procedurą opartą na ryzyku 3. Znormalizowana Operacyjna Procedura pobierania próbek – oparta na KODEKSIE lub przepisach EU 4. Należy rozważyć: zanieczyszczenie krzyżowe, identyfikowalność próbek (powiązanie laboratorium i wyników badania pozostałości ze źródłem, z którego pobrano próbki), identyfikowalność procesu, praktykę przewozu próbek przez kuriera
CB.8.6.6	<ol style="list-style-type: none"> 1. Badanie biegłości jest częścią akredytacji zgodnie z normą ISO 17025. Jednak dla laboratoriów, które są w trakcie procesu zdobywania akredytacji zgodnie z ISO 17025 lub laboratoriów akredytowanych zgodnie z równoważną normą (np. GLP), ważne jest udokumentowanie uczestnictwa w badaniu biegłości. 2. Metody powinny umożliwiać wykrycie odpowiednich wartości granicznych (np. LOD 0,01 ppm, itp.) 3. Zapewnienie identyfikowalności.
CB.8.6.7	<ol style="list-style-type: none"> 1. Patrz Ciężar dowodu w Przepisach Ogólnych GLOBALG.A.P. 2. Weryfikacja identyfikowalności wyników; identyfikacja rodzaju i źródła przekroczenia MRL. 3. Interpretacja wyników laboratoryjnych i uzgodnienie właściwego działania (włączenie odpowiednich grup referencyjnych – np. ekspert, przemysł, rolnik, laboratorium itp.) 4. Wdrożenie działań korygujących (o ile są wymagane), zmiany w stosownych związanych środkach kontroli i procedurze, sankcje o ile są jeśli wymagane w przypadku przekroczenia MRL. 5. Poinformowanie odpowiednich stron o przekroczeniu MRL.

120321_gg_ifa_cpcc_cb_pl_v4_0-1

Tłumaczenie: Dorota Tomala, weryfikacja: Barbara Rzepecka.
Zatwierdzone przez Polską Techniczną Grupę Roboczą ds. GLOBALG.A.P.

WERSJA POLSKA

W przypadku wątpliwości proszę sprawdzić wersję angielską

ZAŁĄCZNIK CB. 6 WYTTCZNE GLOBALG.A.P. / CB.8.6.4 OCENA RYZYKA ZWIĄZANEGO Z PRZEKROCZENIEM NAJWYŻSZYCH DOPUSZCZALNYCH POZIOMÓW POZOSTAŁOŚCI (MRL)

Przesłanki

Obecnie konsumenci są przyzwyczajeni, że przez cały rok mają wybór wśród ogromnej różnorodności świeżych i przetworzonych produktów żywnościowych o wysokiej jakości i w przystępnych cenach. W celu spełnienia tych oczekiwań, rośliny podczas wzrostu często muszą być chronione przed szkodnikami i chorobami poprzez zabiegi środkami ochrony roślin, zgodnie z zasadą „tak mało jak to tylko możliwe, tak dużo jak to konieczne”.

Zestaw prawnie obowiązujących Najwyższych Dopuszczalnych Poziomów Pozostałości (MRL) opracowano nie tylko dlatego, że grupa norm dotyczących pozostałości środków ochrony roślin w żywności i paszy umożliwia prowadzenie handlu artykułami żywnościowymi, ale też po to, aby sprawdzić czy wykorzystanie środków ochrony roślin jest zgodne z dobrymi praktykami rolniczymi (GAP) oraz w celu zapewnienia ochrony zdrowia ludzi.

W interesie wszystkich osób pracujących w rolnictwie oraz całym łańcuchu żywnościowym, łącznie z GLOBALG.A.P., jest zapewnienie, że podejmuje się praktyczne działania zapewniające zgodność z tymi normami handlowymi. Dla GLOBALG.A.P. kluczowym narzędziem jest standard GLOBALG.A.P. oraz jego właściwe wdrożenie.

Jednakże pomimo podejmowania przez producentów wielu środków w ramach należytej staranności, nie zawsze jest możliwe osiągnięcie 100% zgodności z wyznaczonymi MRL; obowiązuje jeszcze odpowiedzialność wszystkich [organizacji] włączonych w łańcuch produkcji żywności za przeciwdziałanie przekroczeniom MRL.

W celu zapewnienia zgodności z protokołem GLOBALG.A.P., producenci muszą ocenić ryzyko związane ze stosowaniem środków ochrony roślin. Niniejszy dokument podaje przykłady jak może dojść do przekroczenia MRL, tak aby producenci mogli zmodyfikować stosowane w swoich gospodarstwach metody produkcji roślin uprawnych.

Podstawowe przyczyny występowania przekroczeń MRL

- Niezgodność z dobrymi praktykami rolniczymi i instrukcjami stosowania zamieszczonymi na etykiecie, łącznie z niewłaściwym lub nielegalnym stosowaniem środków ochrony roślin.
- Zastosowanie niewłaściwej normy zapewnienia jakości do kontrolowania metod produkcji.
- Różnice MRL pomiędzy krajami produkcji a krajami przeznaczenia oraz inne trudności prawne stosowania i informowania o MRL, takie jak sezonowe (sporadyczne) zmiany MRL następujące w trakcie sezonu uprawowego, co uniemożliwia producentowi wprowadzenie do jego dobrej praktyki rolniczej zmian, które zapewnią, że końcowy produkt będzie zgodny ze zmodyfikowanymi MRL.
- Wyjątkowe okoliczności, w których mamy do czynienia z nietypowymi warunkami uprawy lub warunkami klimatycznymi czy agronomicznymi.

Tłumaczenie: Dorota Tomala, weryfikacja: Barbara Rzepecka.
Zatwierdzone przez Polską Techniczną Grupę Roboczą ds. GLOBALG.A.P.

120321_gg_ifa_cpcc_cb_pl_v4_0-1

WERSJA POLSKA

W przypadku wątpliwości proszę sprawdzić wersję angielską

I. POZIOM PRODUCENTA (NA POLU)

Przypadki (okoliczności), które producent może kontrolować

- Błędy w przestrzeganiu zamieszczonej na etykiecie instrukcji stosowania środków ochrony roślin
 - Technika zabiegu (aplikacji)
 - Okres karencji
 - Przygotowywanie i mieszanie
 - Błędy w obliczaniu stężenia lub objętości cieczy roboczej
 - Rodzaj rośliny uprawnej (pod osłonami albo uprawa otwarta)
- Wykorzystywanie niezarejestrowanych środków ochrony roślin (np. na rośliny o mniejszym znaczeniu)
- Niewłaściwe stosowanie dodatków lub olejów
- Wykorzystywanie nielegalnych środków ochrony roślin lub mieszanek pochodzących z nieuprawnionych źródeł
- Błędy w stosowaniu ogólnych zasad dobrej praktyki rolniczej (np. czyszczenie wyposażenia, postępowanie z pozostałością po oprysku, praktyki w zakresie zarządzania łącznie z zarządzaniem wodą) oraz przestrzeganiu okresu karencji
- Zły system podawania [środków ochrony roślin], niewłaściwe wykorzystywanie urządzeń do aplikacji lub zły stan wyposażenia (np. kalibracja, niewłaściwe dysze)
- Wykorzystywanie kompostu z roślin poddanych obróbce [środkami ochrony roślin]
- Pozostałości w uprawach następnym (zmianowanie)
- Metody pobierania próbek (przez producenta):
 - Zanieczyszczenie krzyżowe podczas pobierania próbek na polu / w pakowni
 - Niewłaściwie pobrane próbki z powodu błędu człowieka

Przypadki minimalnej kontroli producenta

- Gwałtowny wzrost roślin po zastosowaniu środków, prowadzący do wcześniejszych niż przewidywano zbiorów, a w konsekwencji do skrócenia okresu karencji
- Dryfowanie oprysków z pobliskich terenów uprawianych przez sąsiadów

Tłumaczenie: Dorota Tomala, weryfikacja: Barbara Rzepecka.
Zatwierdzone przez Polską Techniczną Grupę Roboczą ds. GLOBALG.A.P.

WERSJA POLSKA

W przypadku wątpliwości proszę sprawdzić wersję angielską

II. POZIOM POZA GOSPODARSTWEM

Przypadki (okoliczności), które producent może kontrolować

- Niezgodność z zamieszczonymi na etykiecie instrukcjami dotyczącymi stosowania środków do obróbki pozbiorczej (np. w pakowni) (patrz powyżej)
- Słabe praktyki zarządzania (np. błędy w przestrzeganiu instrukcji oraz zasad dotyczących higieny / dezynfekcji, bezpiecznego przechowywania i transportu środków ochrony roślin, które mają na celu zabezpieczenie przed bezpośrednim kontaktem produktu ze środkami chemicznymi)

Przypadki braku bezpośredniej kontroli producenta

- Brak kompletnej informacji o zharmonizowanych poziomach MRL
 - Okresy karencji nie mają zastosowania dla MRL obowiązujących w kraju przeznaczenia (nie dotyczy produktów pochodzących z EU)
 - Obniżenie poziomu MRL lub wycofanie danego składnika/substancji czynnej – połączone z niewłaściwym przekazaniem informacji o zmianach
 - Różne MRL w krajach produkcji i krajach przeznaczenia
 - Zamieszanie w zakresie stosowania się do MRL, spowodowane używaniem wielu urzędowych i prywatnych norm, z których każda ma inne wymagania w zakresie MRL
- Metody pobierania próbek (przez stronę trzecią):
 - Zanieczyszczenie krzyżowe podczas pobierania próbek
 - Na polu
 - W miejscu składowania
 - W magazynie
 - Niewłaściwie pobrane próbki ze względu na błąd człowieka
 - Na polu
 - W miejscu składowania
 - W magazynie
 - Substancje sypkie niejednorodnie rozprowadzone w glebie i na roślinach
 - Zbyt mała wielkość próbki
 - Niezharmonizowane metody pobierania próbek

Tłumaczenie: Dorota Tomala, weryfikacja: Barbara Rzepecka.
Zatwierdzone przez Polską Techniczną Grupę Roboczą ds. GLOBALG.A.P.

120321_gg_ifa_cpcc_cb_pl_v4_0-1

WERSJA POLSKA

W przypadku wątpliwości proszę sprawdzić wersję angielską

- Wykonywanie testów i laboratoria
 - Z natury duży margines błędu dla badania pozostałości
 - Zastosowanie niewłaściwej metody analitycznej
 - Wyniki fałszywie pozytywne (zakłócenia spowodowane przez aktywność rośliny lub słabe procedury w laboratorium lub efekt matrycy)
 - Różne możliwości certyfikowanych i zatwierdzonych laboratoriów
- Stosowane metody statystyczne oraz konserwatywizm w sposobie ustalania MRL
 - Zgodnie z Rozporządzeniami EU, MRL wyznacza się na podstawie ograniczonej liczby prób polowych z zastosowaniem określonych metod statystycznych i w tym kontekście stosuje się zasady ALARA (As Low As Reasonably Achievable – minimalna dawka pozwalająca na osiągnięcie zamierzonego celu)
 - Z powodu konserwatywnego sposobu wyznaczania MRL oraz stosowanych metod statystycznych, istnieje pewność matematyczna, że wystąpi pewien mały procent przekroczeń MRL. Statystyczna możliwość takich przekroczeń może być eliminowana jedynie przez poprawienie ustawodawstwa w tym zakresie.

ABY POMÓC OCENIĆ RYZYKO W TWOIM PRZYPADKU “ZESTAW NARZĘDZI GLOBALG.A.P. DLA PRODUCENTÓW” (dostępny na stronie internetowej) WSKAŹE JAK PRZEPROWADZIĆ PROCEDURĘ OCENY

WYTYCZNE DO PRZEPROWADZENIA OCENY RYZYKA W CELU USTALENIA PLANU POBIERANIA PRÓBEK ZAPEWNIĄCEGO ZGODNOŚĆ Z MRL

1. Przesłanki i zasady

- Ocena ryzyka powinna obejmować następujące kwestie:
 - Czy wymagane są badania laboratoryjne środków ochrony roślin lub nie i ile próbek należy pobrać
 - Gdzie i kiedy należy pobrać próbki
 - Jakiego rodzaju badanie laboratoryjne należy przeprowadzić
- Zazwyczaj w wyniku oceny ryzyka powstaje plan pobierania próbek, który wskazuje ile powinno być próbek, gdzie i kiedy należy je pobrać oraz jakie wykonać badania. Ocena ryzyka jest procesem, w wyniku którego dochodzi się do powyższych wniosków i powinna określać przyjęty sposób rozumowania i względy, jakimi się kierowano.
- Producenci powinni posiadać systemy weryfikujące właściwe wdrożenie Dobrych Praktyk Rolniczych oraz zgodność produktu z MRL wymaganymi przez prawo. Badanie pozostałości środków ochrony roślin jest bardzo skutecznym systemem weryfikacji.
- Program pobierania próbek powinien:
 - Być solidnym systemem weryfikującym wdrożenie Dobrych Praktyk Rolniczych na poziomie gospodarstwa oraz na poziomie przygotowania produktu do sprzedaży
 - Być solidnym systemem weryfikującym, czy pozostałości w produkcie są zgodne z wymaganymi przez prawo MRL oraz specyfikacjami klienta, o ile takie istnieją
 - Zapewniać, że nie nastąpi zanieczyszczenie krzyżowe z sąsiedztwa, pobliskich pól lub poprzez środowisko (woda, gleba, wykorzystywane opryskiwacze itp.)
 - Zapewniać, że stosuje się tylko zatwierdzone środki (np. w krajach, w których istnieją oficjalne systemy rejestracji stosuje się tylko środki zarejestrowane dla konkretnych roślin, w przypadku produkcji ekologicznej wykorzystywane są tylko te środki, które są dozwolone w systemie produkcji organicznej)
 - Ocenę ryzyka należy przygotować dla każdej rośliny uprawnej (lub grupy roślin podobnych np. w przypadku ziół), ponieważ rodzaj rośliny ma zwykle istotny wpływ na ryzyko
 - Ocena ryzyka musi być udokumentowana i raz w roku przeglądana.

Tłumaczenie: Dorota Tomala, weryfikacja: Barbara Rzepecka.

Zatwierdzone przez Polską Techniczną Grupę Roboczą ds. GLOBALG.A.P.

WERSJA POLSKA

W przypadku wątpliwości proszę sprawdzić wersję angielską

2. Liczba próbek

Przy określaniu liczby próbek należy brać pod uwagę jako minimum następujące czynniki:

- **Roślina uprawna.** Rodzaj rośliny może mieć istotny wpływ na ryzyko. Ryzyko będzie się istotnie różnić w przypadku produkcji grzybów, na plantacji drzew kasztanowych czy przy uprawie winogron. W przypadku produkcji grzybów czy na plantacji drzew kasztanowych ocena ryzyka może wskazać, że nie ma potrzeby wykonania badania pozostałości lub wystarczy pobrać minimalną liczbę próbek, podczas gdy przy uprawie winogron oczekuje się, że liczba próbek będzie dużo większa.
- **Kraj produkcji:** Kraj w którym znajdują się obszary produkcyjne może mieć znaczenie. W celu dokonania oceny ryzyka należy znać dane historyczne dla każdej rośliny i kraju
- **Wielkość:** powierzchnia lub wielkość produkcji w tonach. Im większa wielkość tym większe ryzyko.
- **Liczba jednostek produkcyjnych PMU:** Im większa liczba jednostek produkcyjnych PMU tym większe ryzyko.
- **Intensywność stosowania środków ochrony roślin :** Ten czynnik zwykle wiąże się z rodzajem rośliny (niektóre rośliny wymagają bardziej intensywnego stosowania środków niż inne), lokalizacją obszarów produkcyjnych (na niektórych obszarach są bardziej zaawansowane techniki w ramach IOR, na innych jest większe nasilenie szkodników itp.) umiejętnościami oraz wiedzą indywidualnego producenta
- **Dane historyczne dotyczące producenta:** Powinno się uwzględniać dane historyczne dotyczące stosowania środków ochrony roślin przez każdego indywidualnego producenta
- W przypadku **grup** producentów, oprócz powyżej wymienionych czynników powinno się brać pod uwagę liczbę producentów. Im wyższa liczba producentów, tym wyższe ryzyko.

Decyzję w sprawie liczby próbek należy podejmować indywidualnie dla każdego przypadku.

Uwaga: Praktyczna reguła, którą można wykorzystać jako wskazówkę: w wielu przypadkach koszt pobierania próbek + koszt analiz wynoszą ok. 0,1-0,5% wartości roślin uprawnych.

3. Kiedy i gdzie należy pobrać próbki

Kiedy już określiliśmy liczbę próbek, ważna decyzja to określenie kiedy i gdzie należy je pobrać.

- **Kiedy:** Należy określić najbardziej ryzykowne okresy dla każdej rośliny. W tym celu należy uwzględnić dane historyczne dotyczące tej rośliny i obszaru. Ważna jest tu również wiedza na temat warunków agronomicznych i stosowania środków ochrony roślin. W niektórych przypadkach pomocne jest określenie, w których fazach cyklu jest najwięcej problemów z przestrzeganiem okresów karencji.
- **Gdzie pobrać próbki:** obejmuje odmiany oraz lokalizację
 - Odmiany roślin: Ryzyko prawdopodobnie nie jest takie samo dla różnych odmian. Niektóre odmiany wymagają więcej oprysków niż inne lub środki ochrony roślin są stosowane bliżej zbiorów lub rośliny są bardziej wrażliwe na działanie szkodników lub chorób.
 - Miejsce pobrania próbki: Należy rozważyć czy próbki powinny być pobrane na polu, w pakowni, w trakcie transport, w miejscu przeznaczenia itp.
 - Pochodzenie produktu: Należy również zastanowić się czy na niektórych polach ryzyko jest większe niż na innych. Możliwe zanieczyszczenie krzyżowe z sąsiadujących pól, poprzednich upraw itp., pole na którym jest większe nasilenie szkodników itp.

4. Rodzaj badania

Na rynku dostępne są różnorodne badania i ważne jest, aby wybrać takie badanie, które będzie najbardziej odpowiednie i w przystępnej cenie. Należy uwzględnić następujące kwestie:

- Jeśli stosowano **pozbiorczą obróbkę** produktów, powinny one być również objęte badaniem
- Badanie powinno obejmować wszystkie (lub przynajmniej większość) stosowanych substancji aktywnych, jak również innych substancji aktywnych, które nie zostały użyte ale mogą pochodzić ze środowiska (oprysk innych roślin wykonany przez sąsiada, zanieczyszczenie krzyżowe itp.)

Tłumaczenie: Dorota Tomala, weryfikacja: Barbara Rzepecka.

Zatwierdzone przez Polską Techniczną Grupę Roboczą ds. GLOBALG.A.P.

WERSJA POLSKA

W przypadku wątpliwości proszę sprawdzić wersję angielską

- *Należy określić, które z użytych substancji aktywnych nie zostały objęte badaniem ze względów technicznych lub ekonomicznych i dla każdej z nich dokonać oceny ryzyka.*
 - Małe ryzyko można ustalić dla tych substancji, które są stosowane na początku sezonu, długo przed zbiorem, nie są trwałe i wcześniej nie było z nimi problemów (nie były wykrywane w laboratoriach, przez klientów). W takich przypadkach cena ryzyka może prowadzić do wniosku, że nie ma potrzeby włączać tych substancji do zakresu analiz.

Inne substancje aktywne o wyższym ryzyku powinny być włączone do zakresu badania przesiewowego, o ile to możliwe. Badanie można wykonać w miejscu pochodzenia produktu w innych laboratoriach, przez klientów w miejscu przeznaczenia lub w ramach specjalnych analiz, które nie są wykonywane rutynowo ale w celu walidacji stosowania środków ochrony roślin.

WERSJA POLSKA

W przypadku wątpliwości proszę sprawdzić wersję angielską

ZAŁĄCZNIK CB.7 WYTYCZNE GLOBALG.A.P. | OCENA WIZUALNA ORAZ BADANIE PRACY OPRYSKIWACZA

1. Nie powinno być wycieków z pomp, zbiorników rozpylaczy (jeżeli pokrywa jest zamknięta), rurek, węży i filtrów.
2. Wszystkie przyrządy pomiarowe, zawory, regulatory ciśnienia i / lub prędkości przepływu powinny działać należycie i nie może być wycieków.
3. Rozpylacze powinny być odpowiednie do właściwego dozowania środków ochrony roślin. Wszystkie rozpylacze muszą być identyczne (typ, wielkość, materiał i pochodzenie), dawać jednolity rozkład cieczy (np. jednolity kształt, równomierny strumień), a po zamknięciu rozpylacza nie może być wycieku.
4. Wszystkie elementy urządzenia (opryskiwacza), np. nasadka dyszy / uchwyt /nośnik rozpylacza, filtry, wentylator, itp. powinny być utrzymywane w dobrym stanie i powinny niezawodnie działać.

Źródło: Dokument bazowy: DIN EN 13790-1:2004. Maszyny rolnicze - Opryskiwacze; Kontrola opryskiwaczy w trakcie ich używania Część 1 Opryskiwacze polowe

WERSJA POLSKA

W przypadku wątpliwości proszę sprawdzić wersję angielską

REJESTR UAKTUALNIONYCH WYDAŃ

Nowy dokument	Zastąpiony dokument	Data publikacji	Opis zmian
120321_gg_ifa_cpcc_cb_pl_v4_0-1	110913_gg_ifa_cpcc_cb_pl_final_v4	21 marca 2012	Zmiana słowa GLOBALG.A.P na GLOBALG.A.P.; CB 5.3.1/ CB 5.3.2 – dodano "Nie można wstawić Nie dotyczy"; CB 8.3 – dodano "zastosowanie"; Załącznik CB.3: 3.1.4 . – usunięto tekst w nawiasach Załącznik CB 5: 8.6.5. – zmiana sformułowania

W sprawie szczegółowych informacji dotyczących modyfikacji niniejszego dokumentu proszę kontaktować się z Sekretariatem GLOBALGAP
mailto:translation_support@globalgap.org.

Jeśli zmiany nie wpływają na zakres akredytacji normy, pozostaje w mocy oznakowanie jako wersja "4.0", a wydanie uaktualnione oznacza się za pomocą "-x". Jeśli zmiany wpływają na zakres akredytacji normy, nazwa wersji zmienia się na "4.x".

120321_gg_ifa_cpcc_cb_pl_v4_0-1

Tłumaczenie: Dorota Tomala, weryfikacja: Barbara Rzepecka.
Zatwierdzone przez Polską Techniczną Grupę Roboczą ds. GLOBALG.A.P.